

Jó Pajtás

Csúszunk a lejtőn...

A mese ünnepe

A mai vajdasági mese szerény ünnepét tartottuk meg éppen egy héttel ezelőtt Újvidéken, a Magyar Szó székházának dísztermében: a Jó Pajtás mesepályázatának ünnepélyes eredményhirdetését és díjátadóját. Műsorunkat a díjazottak és kiemelték mellett jelenlé-

tével megtisztelte számos szakmabeli és kollégánk, valamint Kapronczay Péter, Magyarország belgrádi nagykövetségének első titkára is.

Az első díjas Csík Mónika és a második díjas Basity Gréta fölolvasta díjazott meséjét, az indokoltan távol levő Ba-

logh István meséjét pedig az őt képviselő Németh Ferenc olvasta föl. Dr. Bence Erika irodalomtörténész, egyetemi tanár, lapunk Gyöngyhalász rovatának szerkesztője mint a bírálóbizottság elnöke rendhagyó laudációjában elemezte a beérkezett pályaműveket, egyaránt kitérve a nagyon jókra és a nagyon rosszakra is, kiemelve azonban a mesepályázat létének és folyamatosságának fontosságát. Dr. Németh Ferenc, ezúttal mint a Forum Könyvkiadó Intézet igazgatója bejelentette, hogy megszületett a szerződés a mesepályázat anyagából december elejére elkészülő könyv közös kiadásáról is.

A szerény, mintegy hatvanperces programot Óvári Dániel temerini tanuló gitárjátékkal kísért énekszámait tették még kellemesebbé.

Dávid Csilla emlékfotóján a díjazottak és szervezők: Lennert Géza, a Jó Pajtás felelős szerkesztője, Bence Erika, Kovács Jolánka, Basity Gréta, Takács Ilona, alias C. Tálás Anikó, Csík Mónika, Mészáros Ferenc, Szollár Anna, Kónya-Kovács Ottília és Varjú Márta, a Magyar Szó főszerkesztője.

Felhívás a Gion Nándor Olvasási Verseny újabb fordulójára

Gion Nándor Olvasási Verseny 2012/13

A Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete olvasási versenyt hirdet az általános iskolák felsős tanulóinak számára. A verseny célja: a diákok olvasásra való ösztönzése, és a tanulók szövegértő olvasásának fejlesztése. Fontos, hogy minél többen könyvet vegyenek a kezükbe, vagy kedvet kapjanak ahhoz, hogy az internet segítségével éljenek az elektronikus könyvtár nyújtotta lehetőséggel. Mivel a versenyző nemcsak saját sikeréért „küzd”, hanem a csapat eredménye érdekében (is) igyekszik jól teljesíteni, a versenynek közösségépítő szerepe is van. A verseny résztvevői 3 fős csoportokat alakítanak. A csoport tagjai megbeszélnek, hogy ki melyik könyvet olvassa el az adott listán szereplő könyvek közül. Egy-egy tanulónak legkevesebb három művet el kell olvasnia, de minél többet olvas el, annál jobb (ha ugyanazokat a könyveket a csoportból két-két tanuló is elolvassa, nagyobb az esélyük a helyes válaszadásra). A csapat összesen hat könyvcíméből (az általuk választott könyvek címeiből) álló lista alapján kapja a tesztet, ill. a feladatlapokat. A verseny lebonyolításához szükség van a magyartanárok (könyvtáro-

sok) közreműködésére, azzal segítjük munkájukat, hogy minden benevező iskolának az iskolai versenyre kidolgozott tesztlapokat küldünk.

A csoportok egyforma kérdéseket tartalmazó feladatlapokat kapnak, és a versenyzők egy-egy csoporton belül közösen oldják meg a feladatokat.

A tartományi döntő 2012. november 24-én lesz Újvidéken. A legjobbak meghívást nyernek a Gion Nándorról elnevezett irodalmi táborba, melyet 2013 nyarán szervezünk az Apáczai Diákotthonban.

Az olvasandó művek listája az 5. és 6. osztályosok számára

Jókai Mór: A cigánybáró
Mikszáth Kálmán: A két koldusdiák
Móra Ferenc: Csilicsali Csalavári Csalavér
Móricz Zsigmond: Pipacsok a tengeren
Gion Nándor: A kárókatónak még nem jöttek vissza
Mark Twain: Koldus és királyfi
Erich Kästner: Emil és a dedektívek
Joanne Kathleen Rowling: Harry Potter 2.
Böszörményi Gyula: Gergő és az álomfogók
Németh István: Vadalma

Az olvasandó művek listája a 7. és 8. osztályosok számára

Jókai Mór: Az arany ember
Mikszáth Kálmán: Tavasz rügyek
Gárdonyi Géza: A láthatatlan ember
Móricz Zsigmond: Pillangó
Gion Nándor: Sortűz egy fekete bivalyért
Cooper: Az utolsó mohikán
Durell: Családom és egyéb állatfajták
Kosztolányi Dezső: Édes Anna
Örkény István: Tóték (kisregény)
Németh István: Sebestyén

A díjazott csapatok tanárai könyvjutalomban részesülnek.

Érdeklődni, illetve jelentkezni lehet a következő címen:

VMPE, 21000 Újvidék, Čirpanova 54.
e-mail: vmpe@panline.net

vagy:

Aladicsné Kollár Mária
21235 Temerin, Bošnjačka 86.
e-mail: aladics@eunet.rs
tel.: 021/841-397

Ezerszínű, kedves nyár:
elszállt tarka lepke –
Csitri-csivi fecskék
sem ülnek az eresze...

Hosszú, nagyvakáció:
már csak emlék, álom –
Szép volt, jó volt, s hogy eltelt,
kicsit még sajnálom.

De szólít az iskola,
s padok, térkép, tábla,
ha tehetnék, futnának
elénk az utcára.

Mint egy nyüzsgő hangyaboly,
olyan lett az osztály,
s csupa kérdésekből állunk:
„...hát te hol nyaraltál?

...tenger? ...tábor? ...fenyvesek?...”
Emlékek cikáznak:
egy-egy fényes darabja
az elsuhant nyárnak.

Nézzük egymást kacagva:
„ – Pityu, hogy megnőttél!...
– Kati, Palkó, te talán
kávében fűrdtél?!...”

Szép volt a vakáció,
mint egy színes álom,
de hogy eltelt, oly nagyon
most már nem is bánom.

Ezúttal az óbecsei Zdravko Gložanski iskola hetedikesei mesélnek arról, hogy nekik is hosszú volt-e a nagy vakáció, mint ahogyan a költő, Molnár Lajos írta a versében. Esetleg már nem is bánták, hogy újra együtt lehetnek az osztállyal, iskolatársakkal. Mert minden tanévkezdés öröm. Még akkor is, ha vége van a gondtalan pihenésnek, szórakozásnak. Ha nem is várta mindenki a szeptembert, valljátok be, jó volt találkozni a régen látott osztálytársakkal, szimpátiákkal, az oszival, tanárokkal... Örül-e mindenki? Esetleg viszavágyik a Tiszára, a táborokba...?

Az iskola magyar szaktantermében vagyunk. Horvát Regina magyartanár nő fogad, hogy elbeszéljünk a tanítványaival: **Kákonyi Gáborral, Szabó Zsófiával, Tufegdzsics Dáviddal, Zódi Csabával, Burnárt Arnolddal, Balázs Ritával és Mészáros Richárdal.**

Gábor csak azt fájjalja, hogy most már reggelként korábban kell kelnie, nem alhat sokáig. Ebből már érthetjük, hogy nemigen várta a tanévkezdést.

– Jó volt – kezd a mesélésbe Gábor –, sokfelé jártam. Sokat fürödtem a Tiszában,

Becsengettek

voltam Magyarországon. Moravicán, az MIT táborban éreztem a legjobban magamat. Megtanultam modellezni, mégpedig rakétát készítettem. Ma is a nyári táborozásra emlékeztem.

Zsófi is jobban szeretne fürödni, mint az iskolapadban figyelni, tanulni ebben a kánikulában.

– Nagyon sokfelé jártam a nyáron – kapcsolódik a beszélgetésbe Zsófi –, Magyarországon, a Hortobágyon, a Táltos ünnepségen. Tetszettek a lovasbemutatók, utána megtekintettük a múzeumokat... Topolyán a tóra is elmentünk fürödni... A szünidő vége felé már hiányoztak az osztálytársak, s most jó újra együtt lenni.

Dávid is sokfelé járt apukájával, de talán a Bataljnicára való utazás tetszett neki a legjobban.

– Az idén nem utaztunk a tengerre – mondja Dávid –, de mivel apukám sofőr, sokfelé jártam vele. Bataljnicán érdekesek voltak a repülőgépek, egész nap azokat néztem... Itthon sokat fürödtem. Mivel vízilabdázom, sokat edzettem, meg mérkőzés is volt. Az afrikaiakkal játszottunk. Sajnos ők győztek.

Csaba sem volt a tengeren, de hát ígyssem unatkozott. Ő már várta a tanévkezdést!

– Szeretek tanulni – vallja be Csaba –, s mondhatom, hogy már nagyon vártam az iskolakezdést. Meg a barátok, osztálytársak is hiányoztak.

Nem mentünk a tengerre, de apukámmal én is bejártam Budapestet, Debrecent... Itthon a Gyöngyszigeten sátoroztunk, sütöttünk, főztünk...

Arnoldnak mozgalmas, tartalmas nyara volt, s bizony nem várta, hogy vége legyen a szünetnek.

– A horvát tengerparton nyaraltam a szüleimmel – dicsekszik Arnold –, itthon pedig a medencére jártam fürödni. Segítettem a szüleimnek, a gyümölcsösben almát, körtét, szőlőt, paradicsomot szedtünk...

Rita még nem várta a tanévkezdést, pedig jó tanuló.

– Ha arra gondolok – mondja Rita –, milyen sokat szoktam idegeskedni felelőskor, akkor azt mondom, jobb volt a szünetben olvasni, fürödni. Szép nyaram volt. A szüleimmel Budván nyaraltunk, s sokat kirándultunk. Tetszett az óváros... Itthon is sokat fürödtem, meg segítettem anyukának takarítani. Közben kiolvastam a Harry Potter utolsó részét.

Ricsi is szorgalmas, sokat segített otthon, de a pecázás! Hadd mesélje el.

– Jó volt a szünetben, de azért már vártam én is, hogy találkozhatnék a barátokkal, osztálytársakkal. Lejártam a csatornára pecázni, s sok halat fogtam: piros szárnyú keszeget, busát, kárászokat... – fejezi be beszélgetésünket Ricsi.

Szalai Borbála versével kívánunk nektek jó tanulást az új tanévben.

*Ma, amikor útnak indul
A sok kicsi iskolás,
Kívánjuk, hogy öröm legyen
Számukra a tanulás!*

Koncz Erzsébet

Viták és békülések

Véleménykülönbségek mindig vannak, amiből jó esetben egy érdekes beszélgetés kerekedik, de sokszor képes vitába torkolni. Sőt, ha elfajul a dolog, akár komoly veszekedés is lehet belőle. Veszekedni nem jó, mégis elég gyakran civakodunk másokkal, mert érdekes módon, sokkal nehezebb hallgatni, nem felemelni a hangunkat, és nem vágni sértéseket a másik fejébe. A fiatalok körében akár mindennaposak is lehetnek a kisebb viták, veszekedések, szerencsére csak ritkán komolyak a szóbeli összecsorrenések, és hamar elcsitulnak a hullámok. Akkor pedig jöhet a békülés.

A szabadkai Đuro Salaj iskola hatodik osztályos tanulóit, **Pardity Lídiát**, **Jenei Dorinát** és **Romić Mártát**, valamint a hetedikes **Tari Mónikát** arról faggattuk, ők milyen gyakran keverednek konfliktusba másokkal, kivel és min szoktak veszekedni, és tudnak-e bocsánatot kérni, ha kell.

Mónika szinte napi rendszerességgel összeveszik a testvéreivel, és néha az osztálytársaisal is.

– Öten vagyunk testvérek, és én vagyok a legfiatalabb. Azon szoktunk összeveszni, hogy ki megy biciklivel, ki takarít össze a szobában, ki ül a számítógéphez, meg ilyenek. Néha sikerül kiharcolnom, hogy úgy legyen, ahogy én akarom. Nem komoly veszekedések ezek, esetleg megsértjük a másikat, de verekedni nem szoktunk. A szüleimmel is néha összeveszek, mert nem engednek el a barátnőmhöz. Az osztálytársakkal a foci miatt veszekszem, kiabálnak, ha nem rúgtunk gólt, és ilyenkor visszakiabálok. Igazából a vitáknak nincs sok értelme, mert utána úgyis kibékülünk, meg a vita semmiség, de a veszekedés már bonyodalomhoz vezethet, akár verekedéshez is. Mindig sajnálom, ha valakivel összeveszek, sőt

néha furdal a lelkiismeret is, még akkor is, ha nekem van igazam. Akiben nincsenek ilyen érzések, annak talán nincs is szíve. Általában én szoktam bocsánatot kérni, és az is jó érzés, mert megkönnyebbülök.

Lídia úgy érzi, elég gyakran összeveszik másokkal, főleg a nagyobbik testvéreivel civakodnak.

– Általában ő kezdi, mert amikor bemelegyek a szobájába, nyugodtan nézem a tévét, ő meg truccol és kizavar, és legtöbbször át kell mennem a másik szobába. Az osztálytársakkal is néha összekapunk, főleg a Danival, mert amikor focizunk, akarattal elgáncsol. Ilyenkor utánamegyek, hogy megverjem, ő meg szökik tőlem. Olyan is volt már, hogy bocsánatot kért, és én olyankor meg is bocsátok. Elég sűrűn bocsánatot kérnek tőlem, mert általában nekem van igazam. Ok nélkül nem szoktam veszekedni, inkább vitatkozom, de sem a veszekedésnek, sem a vitának nincs semmi értelme, legjobb lenne hallgatni, és kerülni a vitát. Én is szoktam mástól bocsánatot kérni, például a testvéremtől, és utána jól érzem magam, meg szerintem a másíknak is jólesik, és a viszonyunk is jobb lesz. A békülést általában én kezdeményezem, mert nekem fontos, hogy mindenkiel jóban legyek. Nem nagyon tudom elképzelni, hogy valakivel annyira összeveszek, hogy soha többé nem állunk szóba egymással, mert én gyorsan elfelejtem a rosszat. Sajnos az emberek többségbe erre nem képesek.

– Néha ok nélkül is veszekszem. Például, ha rossz kedvem van, akkor belekötök másokba, és legfeljebb kiabálok, de sértegetni nem szoktam senkit – mondja Dorina. – Legtöbbször az osztálytársaimmal szoktam veszekedni, mert nem szeretem, ha más gyerekeket sértegetnek az iskolában, ami könnyen verekedéshez

vezet. Ilyenkor kicsit durvábban odaszólok, de nem szándékos ez, csak kicsit hevesebb vérmérsékletű vagyok. A testvéremmel a tévé miatt szoktunk veszekedni, mert ő állandóan tévézik, és nekem kell csinálnom mindent, helyette is. A szüleimmel csak akkor vitázom, ha úgy érzem, nekem van igazam, de hamar kibékülünk. Általában úgy teszünk, mintha semmi sem történt volna, az iskolában viszont bocsánatot kérünk egymástól. Szerintem fontos, hogy bocsánatot tudjunk kérni. Időnként elég nehéz ezt megtenni, mert néha ellent kell mondani az igazságérzetünknek és a büszkeségünknek, hogy béke legyen, a békülés pedig mindig édes. A veszekedés után néha szégyellem magam, de néha biztos vagyok abban, hogy jól tettem, hogy nem hagytam annyiban a dolgot.

Márta eleete sem mentes a vitáktól, a veszekedést azonban igyekszik kerülni.

– A veszekedés szerintem sokkal durvább, ezért inkább maradok a vitánál. Azt azért el tudom képzelni, hogy egy veszekedés verekedéshez vezessen, de az biztosan nem miattam lenne. Általában a vitára is akkor kerül sor, amikor úgy érzem, nekem van igazam. Persze ez sincs mindig így. Amikor rájövök, hogy mégsem volt igazam, szégyellem magam, és bocsánatot kérek. Szerintem a többség rosszul érzi magát egy-egy vita után. Jó dolog a békülés, meg én nem is szeretek haragban lenni senkivel. Nem is tudom elképzelni, hogy valakivel annyira összeveszek, hogy soha ne tudjuk rendezni a viszonyunkat. De ha a másik annyira haragudna rám, hogy hiába is kérnék bocsánatot, elfogadnám, hogy megszakad a kapcsolat. Én nem is tudok haragudni senkire. A gyerekek többet veszekszenek a felnőtteknél, a felnőttek veszekedései viszont komolyabbak, de jobban meg is tudják oldani a vitákat.

SZTOJÁNOVITY LÍVIA

Madárvonulás különleges kanyarokkal

Bizonyos fajok hurkot írnak le vonuláskor, vagyis eltérő úton térnek vissza telelőhelyükről, mint ahogyan azt megközelítették. Különösen az új költőterületet frissen meghódító fajoknál figyelhető meg, hogy – a saját csapásán hazatérő róka mintájára – azt az útvonalat követik vonuláskor, amelyen a költőterületet elsőként meghódító egyedek érkeztek. Így az Alaszkától nyugatra elhelyezkedő Aleuti-szigetek ázsiai fajai Ázsiába vonulnak, míg az itt költő többi faj Észak-Amerika nyugati partjait célozza meg.

Az elterjedésének északi határát mifelénk elérő kék vércse példányai nálunk kezdik meg vonulásukat. A Skandináviában vagy a tundrán költő partmadarak – partfutók, lilék – nálunk csak átvonulnak, hazánkban ezért csak rövid ideig mutatkoznak. A nagy őrgébics, a szibériai költőterületű kis bukó és még sok más északi faj viszont a Kárpát-medencébe vonul a telet átvészalni. A hazánkban költő vagy itt átvonuló madarak döntő többsége vagy a földközi régióban telet, vagy a Boszporusz érintésével vonul afrikai téli szállására. Madaraink közül a füstí fecske vagy a fehér gólya egészen Dél-Afrikáig szárnyalhat, míg pl. a Magyarországon költő bütykök hattyúk csak Horvátország, Szlovénia vagy éppen Vajdaság be nem fagyó vizeire vándorolnak alig pár tucat kilométert megtéve (innen a sok hattyú az újvidéki Strandon is...).

A sokszor több ezer kilométeres utat csak megszakításokkal tudják a madarak megtenni. A nagy testű, illetve különleges élőhelyigényű vándorok, így a vízmadarak, nemzedékről nemzedékre öröklődő pihenőhelyeket használnak. Egyes fajok ezért évről évre szinte négyzetméter pontossággal ugyanott és ugyanabban az időpontban jelennek meg.

Az egyedül vagy kisebb csapatban vonuló madarakat is meglepő területhűség jellemezheti. A nálunk telető nagy őrgébics évekig ugyanazon a fán láthatók, míg néhány fekete sas szinte személyes ismerőse a madármegfigyelőknek, mert mindig ugyanazoknál a halastavaknál tölti a telet.

Más fajoknál viszont, különösen a telelőterület tekintetében, változhatnak is a hagyományos állomások. A vörösnyakú lúd esetében például a huszadik század eleje óta átrendeződés figyelhető meg. Hajdani ázsiai

– és az egyiptomi sírelőhelyek ábrázolásai szerint észak-afrikai – telelőterülete ugyanis mostanra áttevődött a Fekete-tenger nyugati partvidékén, Bulgária és Románia területén található Dobrudzsába.

A madarak egy része – egyelőre tisztázatlan okokból – letér megszokott útvonaláról, és rendszeres előfordulási helyétől távol, szokatlan helyeken is felbukkanhat. Ebben a hibás navigációnak vagy időjárási tényezőnek egyaránt része lehet.

Arra is van példa, hogy tavasszal „tüllőnek” a célon, és rendes fészkelőterületüktől jóval északabba kötnek ki. Így jelenhetnek meg hazánkban olyan mediterrán elterjedésű fa-

Nagy őrgébics

jok, mint a bujkáló poszáta vagy a kucsmás poszáta példányai. Az ilyen madarak akár Skandináviáig is elkeveredhetnek. De az is előfordul, hogy az őszi vonuláskor olyan irányt választanak, amelyet tavasszal kellene követniük. Ilyenkor szintén költőterületüktől északra bukkanhatnak fel.

Máskor kisebb mértékű az eltávolodás. Így jutnak hozzánk olyan fajok Ázsiából, mint a vándorfüzike, amely a nevét is arról kapta, hogy rendszeres költő- és telelőterületétől távol is gyakran felbukkan. Ennél a fajnál és néhány hozzá hasonló ázsiai madárnál (például a fenyőszármányánál vagy a királyfüzikénél) annak a lehetősége is felvetődött, hogy az állomány egy kis része új helyre „szokott át” a fajra jellemző telelőterületéről, ezért nem véletlen, hogy rendszeresen előfordul Európában.

Az Amerikából idetértve kóborlók kitérőiben bizonyára a környezeti tényezők is szerepet játszanak. Számos partimadár az Atlanti-óceán légáramlatait is igénybe veszi vándorlásai közben, ezek ugyanis amolyan parittyaként Dél-Amerikába lendítik őket. A forgó légáramlatok azonban a Brit-szigetekre, az Ibériai-félszigetre vagy a francia partokra sodorják egy részüket, ahonnan azután föld-részünk belsejébe is elvetődhetnek.

A beszédes nevű vándorpartfutó szinte bizonyosan ezt a vonulási módszert követi. Feltehetőleg ezért lett a leggyakoribb transzatlanti kóborló Európában, és az sem véletlen, hogy a cankópartfutó került a második helyre, amely-

Fenyőszármány

ből alig tizenötezer példány él bolygónkon. Velük együtt sirályok, például gyűrűscsőrű sirály, vagy récék, mint amilyen az örvös réce, szintén meglátogathatják földrésznket az Újvilágból. E madarak afrikai áttelelésük után északi útirányukat követve tavasszal megint felbukkanhatnak Európában.

Mások, például a csonttollú vagy a keresztcsőrű, bizonyos években a táplálék megfoghatóságának ösztönzésére vagy éppen a táplálékhiány miatt elszaporodva özönlnek el a máskor sosem látogatott régiókat. Tavaly télen feltehetőleg ezért lepték el Horvátországot a fenyőpintyek milliói.

A madárvonulást szabályozó tényezőket sokan, sok szempontból vizsgálták már, de minél jobban gyarapszik ismeretanyagunk, annál bonyolultabbnak látszanak a helyváltoztatást irányító mechanizmusok.

Ezekben az ösztönös és tanult folyamatok egyaránt szerephez jutnak, mértékük azonban fajonként valószínűleg eltérő. Gondoljunk csak arra, hogy a fiatal kakukk is útra kel, jóllehet igazi szüleit nem látta, és dajkaszülei esetleg nem is vonulnak, így nincs kitől megtanulnia, mikor, merre induljon el. A darvak ugyanakkor szoros családi kötelékben vándorolnak.

A napi fény mennyiség változása is döntő szerepet játszhat a vonulási ösztön kiváltásában. A neuroendokrin-rendszer serkentésével ugyanis elindítja a vonulási viselkedést. A hőmérséklet és a növénytakaró állapota szintén befolyással van a madárra. A tájékozódást pedig a terepalakzatok tanult elemei mellett a földmágnesség érzékelésére képes receptor, valamint a csillagok, a Hold, illetve a Nap állásának genetikailag kódolt ismerete is segíti.

A tanult viselkedés jelentőségét támasztja alá, hogy az éghajlati, a földrajzi terepviszonyok változása, a költőterületre betolakodó fajok megjelenése megannyi kihívást jelent költöző madaraink számára. Ezek nemcsak gyors és jó választ sürgetnek, hanem esetenként új vonulási útvonalak felfedezését teszik szükségessé. A jó vonulási stratégia rendkívül fontos mind a faj egészének fennmaradása, mind a fajtársak megelőzése szempontjából, hiszen a legjobb territóriumot a leghamarabb érkező madarak foglalhatják el.

M. G.

Vándor partfutó

Kék vércse

Gepárdbébit nevelt az állatorvos-hallgató

Andrej Goloszov legjobb barátja Seva, a kilenc hónapos gepárd.

A 24 éves állatorvos-hallgató az éhhaláltól mentette meg a kis ragadozót, amikor az anyja magára hagyta. Seva, a gepárd még újszülött volt, amikor az édesanyja eltaszította őt magától.

„A szülés éjszaka indult meg, és egyik állatorvos sem dolgozott akkor. A nőstény három koraszülött kölyköt hozott a világra, akik közül kettő elpusztult. Seváról már nem is vett tudomást az anyja” – emlékszik vissza Andrej, aki belátta, hogy a csöppség nem éri meg a reggelt, ha ő nem viszi haza.

A 24 éves srác saját otthonában nevelte fel a kis gepárdot. Üvegből etette, játszott vele, vagyis anyja helyett anyja volt. Amikor Seva felcseperedett, visszakerült a moszkvai állatkertbe, a többi gepárd közé. A most kilenc hónapos emlőt, gazdája rendszeresen meglátogatja. Puszival köszöntik egymást, Andrej pedig úgy ölelgeti Sevát, mintha házimacska lenne, nem pedig vérszomjas ragadozó. Az állatkert fényképésze, Lilija Tkacsenko készített róluk közös képeket. Liliának sikerült Goloszov és a gepárd legszebb pillanatait lencsevégre kapni.

„Furcsa élmény látni, ahogy Andrej ezt a vadon élő állatot ölelgeti. Nagyon szoros kapcsolat lehet közöttük” – vallotta be a fotográfus. – „Seva nagyon hamar felnőtt. Nemrég saját kölykei is születtek. Nagyon furcsa, hogy nincs már mindennap velem. De örülök, hogy engem sosem felejt el” – mondta Andrej boldogan.

Gigapitont fogtak

74 kilós pitorra bukkantak Floridában. 5,3 méter hosszú és 74 kilogrammos burmai pitont találtak a floridai Everglades Nemzeti Parkban. A hüllő fajának eddig talált legnagyobb képviselője az amerikai államban. A kígyó rekordmennyiségű, mintegy 87 tojást hordott a testében, és 30 centiméter vastag volt.

Hatalmas mérete a kutatók szerint rámutat arra, hogy a hüllők hosszú ideig életben maradnak a vadonban, semmi sem állítja meg őket, és a nemzeti park őshonos állatvilágára ezért nagy veszélyt jelentenek. A hatalmas nőstényt először márciusban fogták be, akkor GPS adóvevővel látták el, mielőtt azonban tojásait lerakhatta volna, ismét befogták, és elaltatták.

ÁLLATKIRAKAT

Mormotákkal „suttogó” kisfiú

Szinte hihetetlen, ugyanakkor szívmengető kötelék alakult ki egy osztrák kisfiú és az Alpok mormotái között.

Alapvetően visszahúzódo, az embertől nagyon tartó állatok a mormoták. Olyannyira, hogy amikor megérik az ember közelségét, azonnal riasztják társaikat a veszélyre, és szempillantás alatt kerekoldanak. De amikor ezek a mormoták meglátják a nyolc éves Matteo Walch-t, a helyzet épp az ellenkezője: mellészegődnek és gyakorlatilag lerohanják szeretőjükkel.

Matteo figyelemre méltó kapcsolatot alakított ki ezekkel a természetnyekkel, ami négy éve kezdődött, amikor először túrázott természetismeret családjával az Alpokban. Azóta minden évben visszatérnek Groslockerbe, ahol a különleges kötelék létrejött az ottani mormotaklással.

Az innsbrucki iskolás kisfiú édesanyja, Michaela elmondta, hogy Matteo rendkívül szereti ezeket a szőrök állatokat, akik egyáltalán nem félnek tőle, valószínűleg azért, mert érzik az őszinte rajongást a fiú részéről.

„Órákat tudok tölteni azzal, hogy állatokat nézegetek. Ez számomra a természet és köztem a legjobb kapcsolat” – meséli Matteo. „A legjobb az, amikor játszhatok is velük, és ebben a mormoták is benne vannak általában, főleg egy kis jutalomért cserébe.”

A megkapó képet Matteo édesanyja készítette, aki azt is elárulta, hogy a kisfiú jelenléte annyira megnyugtatja és leköti a mormoták figyelmét, hogy ő közben zavartalanul kattogtathatja a fényképezőgépet, észre sem veszik őt az állatok.

Kétségtelen, hogy lenyűgöző látni egy fiatal, városi kisfiút, aki ilyen természetesen és nyílt szeretettel viselkedik az állatok között. Ami pedig még jobb, hogy a mormoták is vevők erre!

HOROG

Dávid kétszer is második

Adán megtartották az első barátság kupát gyerekek számára. A verseny védnöke Szauer Miklós adai plébános, valamint az adai Tisza Sporthorgász-egyesület volt. Ezt a rendezvényt használtuk ki arra, hogy horgásztollforgatóink versenye második helyezettjének, Volford Dávidnak, átadjuk a díjakat.

A verseny két korcsoportban zajlott, mondjuk így, a kicsik és a nagyok versenyeztek egymás között. Ennek azonban nem volt különösebb jelentősége. Mivel a horgászás népszerűsítésének igen sok a szószólója, támogatóból is akadt bőven, ezért sok volt a nyeremény, és minden gyereknek jutott. Ennek tükrében az eredmények másodlagosak voltak, ami azonban nem hatott ki a versengési lázra. Mert aki a horgászbottal a kezében vízpatra lép, az halat is akar fogni. És ha már verseny, akkor minél többet. Tehát a verseny nem a díjakért, hanem a helyezéért folyt, mert a versenyző bizonyítani akar. Meg aztán az ilyen jellegű horgászás arra is jó, hogy a résztvevő tanuljon valamit. Az adai megmérettetés erre igen jó alkalom volt.

Ha a gyerek horgászni tanul, akkor már a kezdetek kezdetén tanulja meg jól. A versenyzők, különösen a legkisebbek mögött a tanítómesterek szerepében tetszelgő szülők és nagyszülők ültek, és osztották a tanácsokat. Hangosan mondták, így azok a vetélytársak is hallották, és hasznosíthatták őket, akiknek pillanatnyilag nem volt tanítómesterük. Horgászkola volt ez, méghozzá élesben.

Nem kell csodálkozni tehát, hogy a kicsik korcsoportjában a mindössze négyéves Pálfi Patrik diadalmaskodott, hiszen a dolgok pilla-

Volford Dávidnak átadtuk a díjakat

natnyi állása szerint neki volt a legjobb tanítómestere. Édesapja, Pálfi Zsolt ugyanis országos viszonylatban is a legjobb versenyzők egyike, és végigszurkolta a versenyt, közben folyamatosan tanácsokkal látta el Patrikot. Ha akadt volna a környéken olyan, aki a kákán is csomót keres – de ilyen nem volt! –, azt mondta volna: így könnyű. A lényeg azonban, hogy mindig – nem csak a horgászásban – a jóktól, a hozzáértőktől, a mesterektől kell tanulni. Mert tőlük lehet hasznosat hallani. Aki a hozzá nem értőkre hagyatkozik, annak régen rossz.

Mint már mondtuk, az eredmények másodlagos fontosságúak voltak, de térjünk ki arra is! A második helyet a kicsik között Csonka Bence foglalta el, és ő fogta a verseny legnagyobb halát is, míg a harmadik Vadnai Áron lett. A nagyok csoportjában Virág Bálint lett az első, míg Volford Dávid – akárcsak lapunk írásversenyében is – a második helyet foglalta el. A harmadik helyért holtverseny alakult ki Agócs Bence és Szügyi Patrik között, tehát mindketten harmadikok.

Nem árt ismételtlen szóvá tenni, hogy a verseny megtartása a plébános úr és a horgászegyesület közös érdeme. Ugyanakkor ismételtlen azt is meg kell említeni, hogy a sok támogató azt bizonyítja, egyre többen ismerik fel annak szükségét, hogy az elszámítógépesített virtuális világból a természethez térjünk, térjete vissza.

Alkalomadtán, amikor versenységünk harmadik helyezettjének is átadtuk a díjakat – egyelőre nem áruljuk el, kiről van szó –, közöljük azok névsorát, akik pályázatunk nyerteseinek biztosították a nyereményeket. Az adai példa is bizonyítja, hogy a horgászás immár kinőtt azokból a régvolt keretekből, amikor lendületszerűen üzték. Ez már mozgalom, melynek viselkedési formái, szabályai, kódexe... van. Máshol is így lesz. Adán, láttuk, már van.

BUZÁS Mihály

Pálfi Patrik a verseny első halával...

...és átveszi a díjat Szauer Miklóstól

Horváth József tanácsokat oszt és szurkol az unokának, Koliger Jánosnak

A nagy görög gyarmatosítás

Bár Görögországban minden talpalatnyi földet jól megmunkáltak és kihasználtak, a kézművesség is fejlett volt, az éhezők és nyomorgók száma mégis egyre szaporodott. Számukra nem volt megélhetés sem a szűk határu falvakban, sem a túlnépesedő városokban. Egyedüli kiút az volt, hogy a lakosság egy része elhagyja Görögországot, kitelepüljön, és alkalmas helyen telepedjen le, azaz új településeket: gyarmatokat létesítsen. A kitepülés fő oka tehát, az ország szegénysege, a görög szárazföld túlnépesedése, az adórságtól való félelem és a kereskedelmi kapcsolatok kiterjesztése volt. Ezért az i. e. 8. században a görögök tömegesen vándoroltak ki hazájukból, s ez a kivándorlás egészen az i. e. 4. századig tartott. Azokat az új településeket, amelyeket a görögök hazájukon kívül, vagyis a szárazföldi Görögország és a hozzá tartozó szigetvilág területén kívül létesítettek, gyarmatoknak nevezzük, míg a lakosság egy részének kivándorlását ezekre az új településekre – gyarmatosításnak.

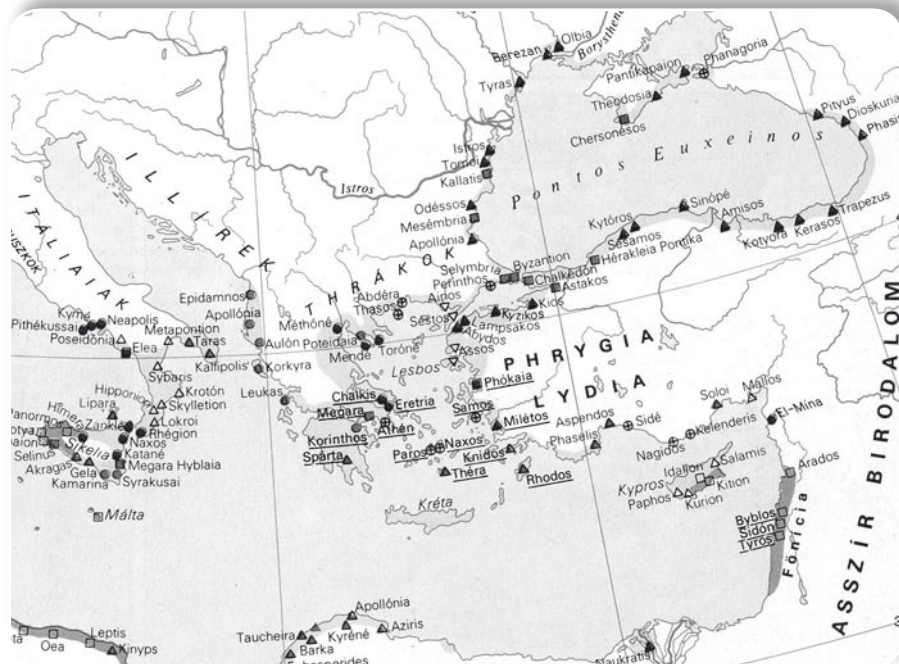
A görög gyarmatosítás fő irányai voltak: a Fekete-tenger partvidéke, Dél-Itália és Szicília partvidéke, az Adriai-tenger északi partja és a mai Dél-Franciaország tengerpartja.

Még akinek volt is valamennyi földescséje, csak megfeszített munkával biztosíthatta létét. Ezeknek a kisembereknek a véleményét fejezi ki Hésziodosz, az i. e. 7. században élt parasztköltő:

*...Ínség az örök vendég annál, aki tétlen...
... Végezd mindig kedvvel a munkád
évről évre, hogy étellel teljék meg a csüröd.
Gazdaggá tesz a munka,
a nyáját is az gyarapítja,
dolgozzál, s jobban kedvelnek
az istenek akkor
és a halandók is, de a lustáktól iszonyodnak.
Nem szégyen dolgozni, de szégyen
tétlenül élni.*

Az egyre jobban elszaporodó kisparaszti birtokok nem győzték a versenyt az arisztokrata nagybirtokokkal, s mindjobban eladósodtak. Ezért a fizetni nem tudó szerencsétlen adósnak nemcsak a földjét foglalták le, ez nem volt elég, hanem az adóst is rabszolgájukká tették. Ezt nevezzük adórszolgásnak.

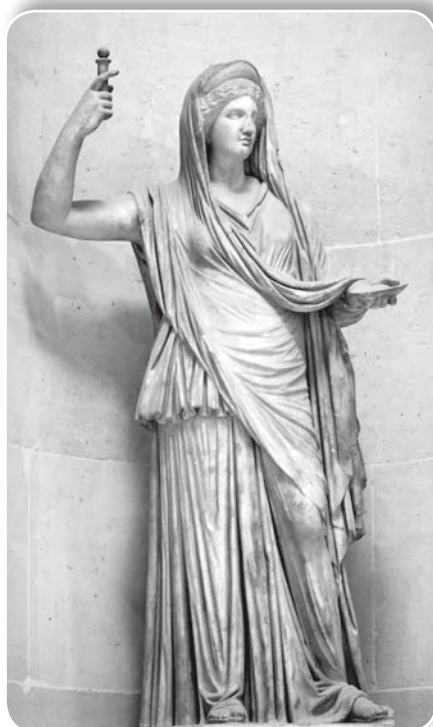
Tudnunk kell, hogy még a gazdagok közül is sokan kivándoroltak, akik ellenségei voltak a fennálló rendszernek. A politikai harcban legyőzött arisztokraták (az ókori társadalomban a legvagyonosabb réteg)

szintén elhagyták hazájukat, gyakran a híveikkel és a rokonságukkal együtt.

A görög gyarmatok kezdetben teljesen földművelő jellegűek voltak, csak az anyaországgal tartottak fenn kereskedelmi kapcsolatot. Földművelő telepek voltak például azok a görög gyarmatok, amelyeket i. e. 8. században alapítottak a megarai dórok a Boszporosz-tengerszorosban, Byzantion néven. A jó termőföldjéről híres Dél-Itália és Szicília partvidékén alapított görög gyarmatok eleinte szintén földművelő jellegűek voltak.

Idővel a gyarmatvárosok maguk is be rendezkedtek kézműipari termelésre. A

gyarmatosítás azzal, hogy kiterjesztette a hellén világ határait, és erősítette más törzsekkel és népekkel való kapcsolatait, mind az anyavárosokban, mind a gyarmatokon meggyorsította az árutermelés növekedését, és jelentős befolyást gyakorolt a tengeri hajózás, illetve a kereskedelem fejlődésére.

Nagyméretű gyarmatosítást folytatott például Miletosz, mely a hagyomány szerint több mint 60 gyarmatot alapított! Az ebben az időben alapított telepből ugyanolyan nagy és gazdag város lett, mint anyaváros, például a korinthosziak szicíliai gyarmata, Syrakusae. A görög gyarmatok ugyanolyan független városállamok (poliszok) voltak, mint anyavárosaik. A gyarmatok és az anyavárosok kapcsolata rendszerint baráti vagy szövetségi viszony formáját öltötte, de nem zárta ki a fegyveres összetűzések lehetőségét sem.

A görögök az Adriai-tengerparton is alapítottak gyarmatokat: Issa (Vis), Phárosz (Hvar), Korkyra (Korčula), Epidauros (Cavtat), Tragurion (Trogir), Salona (Solin) stb.

Dél-Itália gyarmatosításában az i. e. 8. század folyamán Görögország számos városa és területe vett részt. Spártából is költöztek át lakosok, ők alapították Taras (Tarentum) gyarmatot. Achaia lakói pedig a tengerparton Sybarist és Krotont alapították. A görögök Itália nyugati partján több gyarmatot hoztak létre, köztük Neapoliszt (Új Város). Egész Dél-Itáliát már i. e. 6. században Nagy Görögországnak, később latinosan Magna Graeciának nevezték.

**Összeállította:
URI Ferenc történész**

Temerini népzenei és játéktábor 2012

17. alkalommal szerveződött meg a Temerini népzenei és játéktábor: a Róna citerazenekar több mint másfél évtizeddel ezelőtt kezdte el az első citerabarátok táborának szervezését.

Az évek folyamán a táborok tartalmilag változtak – kezdetben gyerek citeratáborok voltak, majd négy éven keresztül egy citeraoktatói képzés is kísérte őket, később pedig terjedtek a többi népi hangszerre is. Lassanként elnyerték a mai formájukat, amelyben a játék csalogató erejével szerethetik meg gyermekeink a magyar népzeneét. Az első táborokat a Kókai Imre Általános Iskola karolta fel, majd – immár évek óta – a táborok szervezője a Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület. De az évek folyamán egy dolog semmiképp sem változott meg: az egyetlen céljuk, hogy a magyar népzeneét népszerűsítsék, és a gyerekeknek alkalmat nyújtsanak hagyományaink megismerésére és ápolására.

Az idei táborba Vajdaság tíz helységéből érkeztek a fiatalok: a Szenttamási, az Óbecsei, a Péterrévei, a Kúlai és a helybeli táborlakók szinte már hazaérkeznek nyaraként a Kókai Imre iskolába, viszont az idén Szentmihályról, Muzslyáról, Újvidékről, Adáról és Oromhegyesről is érkeztek gyerekek. A tábornak így több mint félszáz lakója volt. Ötven tanuló, kilenc oktató és természetesen a kisegítő személyzet és a szervezők alkották a teljes létszámot.

A legfiatalabb táborlakó 6 éves, míg a legidősebb 24 éves volt. Így a legfiatalabb és a legidősebb táborlakó korkülönbség 18 év volt. Ez a tábor szervezés szempontjából nemcsak azt feltételezi, hogy érdeklődési körük igencsak különbözik, hanem azt is, hogy feltehetően eléggé különböző szinten gyakorolják a hangszerreikre való muzsikálást is. Az oktatók igyekeztek minden gyerek számára megtalálni azt a szintbeosztást, amely legjobban megfelel pillanatnyi hangszer- és népzeneismeretének. A citera- és furulyaoktatás 2 szinten volt megszervezve: teljesen kezdő és haladó szinten. A vonósok szintén két csoportra osztódtak: náluk középhaladó és haladó szinten folyt az oktatás. A tábor szervezők minden évben különös figyelmet szentelnek egyrészt az oktatás minőségének biztosítására, másrészt viszont figyelembe veszik az aktuális igényeket is. Így került sor arra, hogy az idén első alkalommal a népi hangszeroktatás mellett táncitanítás is volt a temerini táborban.

Ami az oktatókat illeti, az idén első alkalommal körünkben tisztelhattuk a magyar népzenei élet egyik legkiemelkedőbb személyét, aki az ő szerénységében zenetanárként és népzene nésként szokott bemutatkozni: Virágvölgyi Márta a haladó hegedűsökkel foglalkozott. Nem kevésbé fontos, és nagyon kedves személye volt az idei tábornak a haladó brácsások és bőgősök zenetanára, Turmann Jenőné, azaz Toncsi. Büszkén mondhatjuk, hogy a középhaladó vonósok oktatója valaha táborlakóként vett részt a temerini népzenei táborokban. Ő a kiváló vonós, Cseszák Zsombor. A kis táncosokkal mindenki örömeire egy híres vajdasági táncospár foglalkozott: Gázsó Tibor, azaz Somi, és párja, Varga Viola. A Róna citerazenekar tagja, Banjac Krisztina irányítása alatt tanulhattak a kezdő és haladó furulyások. A tábor oktatójaként tisztelhattuk Takács Évát is. Ő a haladó citerásokkal foglalkozott, valamint a tábor szervezés szálai is az ő kezében futottak össze. Nem utolsó sorban említjük a kezdő citeracsoport vezetőjét, Dévity Valériát, aki az oktatói tevékenysége mellett a játékokat is megszervezte és megvalósította. Semmiképp sem hagyhatjuk ki Horog Csabát, aki a játékmesteri posztja mellett az örökös türelméről volt híres a tábor összefogását illetően.

A táborok alapvető életfunkcióját a napi rend biztosítja: a táborlakók ébresztője reggel 7 órakor volt, amit a reggeli követett. A délelőtti oktatás 9-től délig tartott, amelyen mindenki a saját csoportjában tanulhatott hangszer- és táncismereteket. Az ebéd fél gyakor volt, ami után a táborlakók játékok

által sajátíthattak el különböző népművészeti ismereteket, majd egy kis pihenőt követően a délutáni oktatás következett. A vacsorára este 7-kor került sor, amit az aktuális esti program követett: volt zenés-táncos szalonnasütés, táncház és csapatjáték is.

A temerini tábornak a többi népzenei tábortól egy kicsit eltérően van még egy plusza, egy ráadás, és ez nem más, mint a gyerekek által oly nagyon kedvelt délutáni és esti játékok. Ezen játékok azért oly különlegesek számukra, mert csapatokat alkotva egy témakör által keretbe foglalt egész heti játéksorozatot játszanak végig. Az idén ezek a játékok is szorosan kapcsolódtak a népművészethez, ugyanis a csapatok a magyarlakta területek 5 nagy tájegységét képviselve „harcoltak”. A tájegységek háborúját népművészeti alapismeretekkel egybekötött ügyességi és kvízzjátékok által vívhatták meg. Az, hogy mekkora szerepe van e játékoknak a népzene megszerettetésében, azt leghívebben egyik évről évre visszajáró táborlakónk fogalmazta meg az érdeklődő médiának. A nagylány ezt mondta az újságírónak: „Az első évben (amikor még kicsi voltam) az volt a jó a táborban, hogy nagyokat játszhattunk, szaladgáltunk. Igaz, hogy akkor még nem is érttem semmit az egészből. Aztán a következő egy-két évben azt élveztem, hogy már érttem miről szólnak a játékok, és versenyeztem, meg kezdtem élvezni azt, hogy énekelek, citerázok. Most már azért jövők a táborba, mert imádom citerázni, és mert szeretnék minél több népdalt megtanulni.”

RÜGYFAKADÁS

A padtárs

*Az én padtársnőm neve Anita,
A mosolya mindig csalafinta!
Gyakran segítünk egymásnak a bajban,
Soha nem hagy cserben, ha fejemen vaj van!*

*A csatában, mint a jó katonák,
Mi is megvívjuk a csatánk!
Felelés, ellenőrző vagy nagydoli,
Ha ő mellettem van, mindig nagy a nyugi.*

Kömüves Kristóf, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Egy iskolatáska lakói

Iskolaudvarunk mindennap tavaszi mezőre emlékeztet. Zümmögve nyüzsögnek a diákok, mint a méhek, hátukon a szászínú táskák gyönyörű virágokra hasonlítanak.

Ez a látvány persze mesebeli, de ha belekukkantanánk azokba a szép táskákba, nyomor, kétségbeesés, maga a pokol tárulna fel előttünk. Honnan is tudom ezt? Hát elég, ha belenézek a saját táskámba. Ott üldögélnék a sötétségben a szerencsétlen füzeteim, könyveim és könyörögnek, hogy mentsem meg őket a nyomorúságtól. A matekfüzetem számfüleit hegyezi minden susogásra, és pislog összeragadt szempilláival. A magyarfüzetem beszorulva üldögél az olvasókönyv és a történelemkönyv között, és búsan lógatja hosszú orrát. Valamikor szép, tiszta és büszke füzet volt, és alig tudta kivárni, hogy rengeteg érdekeséggel etessem meg. Most pedig sóhajtozva keresi a barátját, a biológiakönyvet, de nem találja sehol a sok saláta között. Nem is találhatja, mert azt éppen felszabadítottam a kínjától. Szegénynek öröm öntötte el szívét, de öröme nem tartott sokáig. Ahogy a kezembe vettem, az utolsó egészséges betűt is összegyűrttem benne. A könyvek közt a tolltartóm sopánkodik. Benne lankad a töltőtollam, és visszaemlékezik a régi, szép napokra, amikor még a boltban játszadozott a barátaival, és még megvolt a piros színe. És most! Most ő maga egy nagy folt. Piros színét szinte keresni kell. Mellette ül a törölógumim, és csodálkozik, hogy honnan is került rá ez a nagy kék maszat.

Szerencsém van, hogy anyunak még nem volt ideje belenézni a táskámba, mert akkor ő is nagy számfületeket húzott volna nekem.

Márki Eleonóra, 6. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

Kabalám

Nincs mindenkinek kabalája, de én azok közé tartozom, akinek van. Az anyém egy kulcstartó, amely elég régóta a kedvencem.

Nem túl nagy, nem is kicsi, egy kabalának épp megfelelő. Egy osztálykiránduláson vettem, még 4. osztályban, azóta a tolltartómra van akasztva. Kétoldalú, az egyik oldalán a kedvenc focicsapatom címere, a másikon pedig a példaképem látható. Néha segít, néha nem, de legtöbbször a segítségemre van. A szüleim tudják, hogy a kulcstartó régóta megvan, de azt nem, hogy a kabalám. Már elég sok helyet megjártam szeretett kabalámmal, jó néhány versenyt is, ami sajnos nem mindig sikerült túl jól. Már megpróbálták kicsalni tőlem, de én nem adtam. Beszélgetni nem szoktam vele, csak a kezembe veszem, és néha óráig nézem. A tanulásban mindig hasznát veszem, így könnyebben megtanulok mindent egy-két óra alatt, miközben az osztálytársaim napokig kínlódnak a leckével. Most is a kezemben tartom, és segít megfogalmazni a mondatokat. Van rajta egynéhány karcolás, de a legveszélyesebb az, hogy egy kisebb darab letört az aljáról, megjavítani nem tudtam, mivelhogy a kis, letört darabka eltűnt, és többé nem láttam.

Remélem, még sokáig megmarad, és segíteni fog a továbbtanulásban és a felnőtté válásban. Nagyon szeretem az én kis, törött kulcstartómat.

Palatinus Oszkár, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcserepye

A süni meg a nyúl...

Egyszer volt, hol nem volt, a kerek erdő mélyén lakott egy sün.

S mint minden rendes kisdiák, reggel ő is iskolába ment. Felvette kis piros csizmáit és csinos iskolatáskáját, majd nekivágott az erdei ösvénynek. Útközben találkozott cimborájával, a nyúllal. Mihelyt odaértek, megkondult a csengő, jelezvén a tanítás kezdetét. Az első két óra után az erdei tanoda diákjaira bő tizenöt perces szünet várt. A kis sün épp nyúlt volna az uzsonnájáért, de nem találta. Végül eszébe jutott, hogy otthon hagyta. Így hát szomorúan és éhesen odaballagott a nyuszihoz, aki nagyban majszolta a répát.

– Szervusz, nyuszi! Képzeld, én otthon hagytam a tízóraitam. Ha szépen kérelek, akkor adsz a tiédből?

– Azt feleljtsd el, pajtikám! – szolt a nyúl mérgesen. Majd elfordult, és tovább nyammogott.

A sünike kopogó szemmel s csalódottan elballagott. Leült egy padra, majd keserves sírásba kezdett. A teknős épp akkor ért ki az udvarra. Amikor meglátta a sünt, megsajnálta, és odament hozzá, majd így szolt:

– Mi a baj, süni? Valaki bántott?

– Nem. Senki sem bántott. Csak nagyon éhes vagyok, mert nem hoztam uzsonnát – mondta a sün könnyeivel küszködve.

– Tessék! – mondta a teknős, s azzal odaadta annak a ropogós, aranybar-ná perecnek a felét, amit ő hozott.

– Köszönöm! – mondta a kis sün hálálkodva. Együtt meguzsonnáztak, közben jól beszélgettek, és örök barátságot kötöttek.

Ezután pedig a sün is jobban odafigyelt arra, hogy kit tart igaz barátjának.

Pósa Viktória, 6. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyararkanizsa

Mit tehetnék?

*Mit tehetnék,
hogy neked jó legyen?
Keljek át tűzön, vízen,
esetleg a hegyeken?*

*Nem vagyok én isten,
hogy mindenhol ott legyek.
Messze vagy te innen,
és drágák a repülőjegyek.*

*Nem megyek hozzád el,
küldök inkább levelet.
Élégedj meg ennyivel,
aláírom a nevemet:*

Pátrik Arnold, 8. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Tükör előtt

Amióta betöltöttem a tizenkettedik életévemet, és beléptem a pubertáskorba, az életem teljesen megváltozott.

A vállam szélesebb, testem magasabb lett. Az arcomon pattanások, az ajkam felett bajusz jelent meg. Ez a bajusz nem is nevezhető bajusznak. A borotváláshoz túlságosan gyenge. Ezért úgy nézek ki, mintha maszatos volnék. Nemcsak a külsőmön vettem észre változást. Sokkal ingerültebb és hanyagabb lettem. Minden verekedésben benne vagyok. A szüleimmel sem jövök ki jól. A gondjaimat nem velük, hanem a testvéremmel beszélem meg. Állandóan azzal idegesítenek, hogy tanuljak. A szívem mélyén tudom, hogy jót akarnak, mégis idegesítenek. Sokkal többet vagyok most a barátaimmal, s kevesebb időt szánok a tanulásra. A félévi eredményemen is meglátszott a lustaság. Kaptam is érte „fejmosást”, de ez nem érdekel. A tanárokkal is gyakran akad nézeteltérésem. A némettanárnő gyakran nyösztet a tananyaggal. Sokszor ordibál velem és vádaskodik, s ezeket a megállapításokat én sem hagyom szó nélkül. Igaz, ennek gyakran következménye is marad a naplóban.

A kamaszkor igen szép, de ugyanakkor sok megértést igénylő időszak.

Vadóc Viktor, 7. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Az én nagyapám

Az én nagyapám nagyon kedves. Én tatának nevezem, de a neve Zórád István.

Ha elmegeyek hozzá, mindig kapok valamit tőle. Rágót, csokoládét és krétát, de ne feledkezzünk meg a pusziról sem. Ősz a haja, és barna a szeme, amivel már nem nagyon lát. Nagy orra alatt egy kis bajusz csüng. Általában mesél is valamit a múltjáról. Kedvenc időtöltése a horgászás és a kolbászkóstolás. Minden álma az volt, hogy zenész legyen. Sajnos ez nem vált valóra. Nyolcvannégy évet hagyott maga után, de még mindig sokat dolgozik. Nagy kertje van, tele sok veteménnyel és virággal. Szeret benne kapálni, és mi is néha segítünk. Sajnos a tata két hónapja egyedül él, ezért mindennap meleg ételt viszünk neki. Legjobban örül, amikor én viszem át az ebédet.

Nagyon várom a telet, mert ha minden igaz, akkor átköltözik hozzánk.

Zórád Bernadetta, 4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Itt a kezem, nem disznóláb

Szeretem a nyarat, mert egész nap a szabadban lehetek. Élvezem a meleget, a friss levegőt és jó a természetben lenni. Szeretem a barátaimmal a zöld futballpályán rúgni a bőrt. Egy szabad szombaton megbeszéljük, hogy lemegyünk focizni.

– Áll az alku? – kérdeztem.

– Igen.

– Eljöttök?

– El.

Kipirulva, de jókedvvel érkeztünk a pályára. Érdekes, hogy mind a hatan hoztunk labdát. Úgy látszik nagyon akartunk játszani. Az öltözékünk rövidnadrág, rövid ujjú trikó és sportcipő volt.

Főálltunk egymással szemben hárman-hárman, és kezdődhetett a játék. A meccset középpályáról indítottuk el. Én az ellenfél kapuja felé vittem a labdát, de sajnos kapufát rúgtam. A kipattanó labdát a kapus megfogta, és kirúgta. Az ellenfél játékosaihoz került a labda. Egy passz után megszűletett az első gól.

Ez bennünket cseppet sem szomorított el. Egy-két passz után 1:1 lett az eredmény. Annyira örültünk a gólnak, hogy észre se vettük az ellenfél csapatából Pistát, aki már a mi kapunk felé tartott a labdával.

– Gól, gól, gól – kiabálta az ellenfél csapata.

– Te rúgtad be? – kérdeztem.

– Igen – válaszolt Pista.

– Nem éri – tiltakoztam.

– Miért?

– Mert nem volt középkezdés.

Nagy veszekedés kezdődött. Arra jött egy focista barátom, és megkérdeztük, hogy érte e a gól. Ő azt mondta, hogy a gól nem érvényes.

Az ellenfél csapata duzzogva, de főállt a helyére. Így folyt a játék egy óra hosszáig.

Közben biztattuk egymást:

– Figyelj! Lődd már kapura!

Éreztem, hogy vizes a homlokom, meg tiszta víz a hátam. Ránéztem a mellettem álló Pistára, és láttam, hogy ő is mindent belead a játékba, hisz mindannyian nyerni szeretnének.

– Fáradt vagy? – kérdeztem.

– Nem – felelt.

– Akkor húzzunk bele!

Amikor az eredmény 3:3 lett, meghívtam a barátaimat egy limonádéra. A hideg italt egyszerre fölhörpintettük, és csak aztán ültünk le az étterem teraszára. Itt pihentebben és nyugodtabban átbeszéltük az ügyet. Ekkor az ellenfél csapatából Pista elélem állt, és nyújtotta a kezét:

– Itt a kezem, nem disznóláb!

Úgy éreztem, ez a szombat délelőtt mindannyiunknak szép emlék marad.

Holló Viktor, 7. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

RÜGYFAKADÁS

András tata

András a kedvenc nagyszülőm, igaz nincs is másik.

Az apám apja. A szeme barna, a haja ősz, de kopaszodik. A haját úgy vágatja, hogy a szélén meghagyja, és átfésüli a kopasz részre.

Mivel neki már a faluközpont messze van gyalogosan, ezért kerékpárral jár. Mindenkit ismer, és mindenkihez van néhány barátságos szava. Ha valaki ránéz, a szeme mosolyog. Miután megözevgyült, mindig nálunk ebédel. Amit neki tálalunk, mindent elfogyaszt, nem válogat. Ha anyu valami olyant főz, amit én nem szeretek, és nem akarom megenni, akkor ezt mondja:

– De hiszen ez a legfinomabb étel a világon!

Erre azt felelem:

– De tata! A múltkor azt mondta, hogy a sült szalonna a legfinomabb a világon! Legjobb csak egy lehet.

Erre ő csak mosolyog. A testvéremmel el szoktunk menni hozzá, és anyu figyelmeztet, hogy ne csináljunk rendetlenséget nála, mert már nehezeze esik a takarítás. Ennek ellenére kipakolunk a szekrényből, fiókból, felmegyünk a padlásra, fölmászunk a fára, és ő csak mosolyogva néz minket. Amikor anyu megkérdezi tőlünk, hogy jók voltunk-e, András tata azt válaszolja:

– Persze, ők a tata csillagai.

Az idén hetvennyolc éves lesz és még mindig fitt. Remélem, a századik születésnapját is megünnepeljük.

Pletikoszity Tamás, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Mesél a padlás

A nyáron elballagtunk a nagynénikéhez, akik a Bánságban laknak egy tanyán. Festői szép környéken, végtelen legelő közepén kuksol egy fehérre meszelt kicsi ház. Körülötte kukoricától roskadó góré, szénával teli csűr.

Estéknként hosszú időt töltöttünk a tornácson. Felfigyeltem a nagybácsimra, hogy már vagy harmadszor említi:

– Fel kéne menni a padlásra, és le kéne lehozni a boroskorsókat, mert hamarosan itt a szüret!

– A padlásra? – csillant fel a szemem. – Én is fel akarok menni.

– Hát akkor felviszlek magammal.

...Fent csend, titokzatos homály uralta a tetőteret. A cserepek között beszűrődő fény megvilágította a számtalan dobozt meg zsákok. Finom por takart mindent. Félénken lépkedtem a tárgyak nyugalmában. A sarokban hatalmas pókháló pillantott meg, benne ügyesen dolgozott Vili, a pók. Hosszú, nyurga lábaival ügyesen szötte, toldozta a lakhelyét. A homályban egy szép fadobozt pillantottam meg. Kíváncsi lettem, mit rejthet ez a dobozka. Hát amint ujjaimmal túrtam a dobozban lévő papírhalmot erre-arra, egy porcelánbaba bukkant elő. Göndör, szőke haja volt. Pirosra volt festve az arca. Kék színű ruha díszlett rajta. Nézni kezdtem. Jól szemügyre akartam venni. Néztem. Egyre csak néztem... A nagybácsim hangja ébresztett fel a melázásomból.

– Rendeteg felfedezni való dolgot rejt ez a padlás. Remélem, sikerül még ilyen szép dologra lelnem, mint ez a baba volt ma – gondoltam, miközben a létrán ereszkedtem le.

Kocsi Károly, 5. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Az iskolatáskám

Az iskolatáskámat a nyári szünetben kaptam a szüleimtől.

A színe rózsaszín, az oldalát és az elejét pink színű szívecskek díszítik. Téglalap alakú, négy cipzárja van és egy tépőzárja. Az oldalán két zseb található, amiben általában a vizet és az esernyőmet tartom. Az elején a „Hello Kitti” cica feje van. A hátán hátvédő található, ami szivacsos és lyukacsos anyagból készült. A táskámon van egy akasztó is. Sok könyv elfér benne, mert nagy a belseje. Az első részben tartom a tolltartómat, a hátsó részben pedig a könyveket és a füzeteket.

A táskámat azért szeretem, mert rózsaszín, és ez az egyik kedvenc szímem. Kedvelem, mert nem nyomja a hátamat, amikor telepakolom könyvekkel és füzetekkel. Igyekszem vigyázni rá, hogy még jövőre is hordhaszam.

Tóth Lúcia, 4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

RÜGYFAKADÁS

Apám

Az apukám elég magas ember. A haja rövid, gyakran nyíratkozik. Vannak kopasz részek is a fején. Például az arca és a homloka. Olykor még haj nélkül is beveri a kobakját az ajtó fölső szírfájába. Humoros kedvű, de néha vannak faviccei is. Általában nevetek rajtuk, csak akkor nem, ha rossz hangulatban vagyok.

Kétnaponként odaül a számítógép elé. Gyakran tanul, néha meg a nagyvilág híreit nézi. Sokszor este tizenegy óráig is eltarthat a számítógépezése, de „vezényszóra” elhagyja a terepet.

Nagyon kedves és szívélyes is tud lenni. Néha feledékeny. Elég jól megvagyok vele otthon, mert szoktunk sakkozni, teniszezni meg kártyázni. A teniszben meg a sakkból én szoktam győzni, de a kártyában ő. Ilyenkor azt hajtogatja, hogy ne búsuljak, mert akinek nincs szerencséje a kártyában, annak majd lesz a szerelemben...

Templomba is szokott járni. Hívó ember. Néha olyan, mintha nem is ő lenne az, aki néha kioktat vagy türelmetlenkedik, vagy ideges. Persze lehet, hogy ennek olykor én is oka vagyok. Általában nem szoktam szándékosan boszszantani.

Szoktunk gyakorolni a matekversenyekre. Angolt is tanulhatok tőle, mert jól tudja. Gyakran viccesen mutat be egy-egy feladatot, ezen egy ideig jót nevetünk.

Kisebb koromban inkább anyukámhoz ragaszkodtam, de az egyetlen tengerparti nyaralásunk alkalmával rájöttem, hogy mégiscsak az lenne a helyes, ha mi férfiak összetartanánk. Ekkor ugyanis a nővérem első nap belázosodott, s végig szobafogságban volt, mi ketten pedig bejártuk a környék összes szikláit.

**Brindza Mátyás, 5. osztály,
Petőfi Sándor iskola, Doroszló**

Jót neveltünk

Az a reggel igen szépen indult, a két barátnőmet várva a sarkon arra gondoltam, milyen jó lesz egész két természet- és társadalomórán mágnesekkel játszani.

Mikor elindultunk a sarokról, mindenki izgatott volt. Gábor, az osztályunk negyedik tagja, már várt minket az osztályteremben. Aztán elmeséltük, milyen gyönyörű volt hallani a madarak csicsérgését a rovarokkal és élőlényekkel teli parkból. Az első és második órán felöltünk magyar nyelvből, és ellenőrzőt írtunk matematikából. A tanárnőnk parancsára mindenkinél ott volt a mágnes, és örömmel játszottunk velük a szünetekben. Szórakozásunk közepette szétgurultak a mágnesek. Leával kimentünk a folyosóra, és mikor visszaértünk az osztályba, Gábor megcsúszott egy henger alakú mágnesen és lefejelte az ablakot. Nagyon ijedtek és idegesek voltunk. Nem tudtuk, mit fogunk mondani a tanárnőnek.

Mikor belépett, és meglátta a Gábor kisért szemét, ezt kérdezte:

– Mi a baj, mi történt?

– Baj történt, nagy baj, de nem volt szándékos – mondtuk mi, lányok.

– Jó, de én Gábort szeretném hallani! – válaszolt az osztályfőnökünk.

– Hát, megcsúsztam egy mágnesen, és kitört az ablaküveg – mondta a fiú.

A tanárnő jót nevetett a mi kétségbeesett arcunkon, és utána mi is vele neveltünk. Azóta sokszor emlegetjük azt a napot és Gábor aranyosra kisért szemét.

Tari Eleonóra, 5. osztály, Kis Ferenc iskola, Szilágyi

Kedves Pajtások!

Egyfajta beszámoló lesz ez a mai levél a Rügyfakadásnak küldött írásokról az elmúlt tanévben. Nevezhetném leltárnak is, mert a számoknak van nagy szerepe benne.

A minőségről most azért nem beszélek, mert erről a tanév folyamán hetenként értesülhettek. Egyébként minden írás fontos, tekintet nélkül a színvonalára, mivel a fogalmazást is gyakorolni kell épp úgy, mint a matematikát. S a gyakorolás lépcsőfokait tükrözik azok az írások is, amelyek a Rügyfakadásban megjelennek. Örülök annak, ha azt tapasztalom, hogy a 3. és 4. osztályban megtanuljátok a fogalmazás szabályait, s később a tanulás folyamán és irodalmi művek olvasása révén föltárul előttetek anyanyelvünk gazdagsága, gyarapszik a szókincsetek, s a kifejezőképességen, képzelőtehetségben már az egyéniségetek is megmutatkozik. Megismerkedtek az írás különböző műfajaival, és kipróbáltátok magatokat bennük. S talán a legfontosabb, hogy eközben megtanultok a szavakkal és a mondatokkal játszani.

De következzenek a fent említett számjegyek! A 2011/2012-es tanévben a Rügyfakadás postaldádájába 1385 írás és 63 rajz érkezett: Adárról, Bácskertesről, Csantavérről, Doroszlóról, Gunarasról, Kisoroszlóról, Magyarcsenyéről, Magyarkanizsáról, a nagykikindai Fejős Klára iskolából, az óbecsei Sever Đurkić, Zdravko Gložanski, Petőfi Sándor és Samu Mihály iskolából, Oromról, Pacséról, Padérről, Palicsról, a szabadkai M. Crnjanski, Jovan Jovanović Zmaj, Ivan Goran Kovačić, Majnai Úti, Jovan Mikić, Október 10., Đuro Salaj és Széchenyi István iskolából, Szajánról, Szenttamásról, Szilágyiról, a temerini Petar Kočić iskolából, Tiszakálmánfalváról, a topolyai Csáki Lajos iskolából, Törökbecséről, Törökfaluból, az újvidéki József Attila és Petőfi Sándor iskolából meg a zentai Emlékkiskolából és Thurzó Lajos iskolából.

A legtöbb írást ezúttal is a csantavérieriek (325) meg az adaiak (270) küldték, és fölzárkóztak a magyarcsenyéiek (121) is. De nem kis teljesítmény az óbecsei Petőfi Sándor iskoláé (88), a szabadkai Ivan Goran Kovačić iskoláé (62), az újvidéki Petőfi Sándor iskoláé (46), a bácskertes iskoláé (45), az óbecsei Samu Mihály iskoláé (42) és a Sever Đurkić iskoláé (35) meg a pacseri (36) írás sem.

A felsorolás a tanítók és magyartanárok munkáját dicséri. Tudom, hogy ahol több tanuló van, onnan könnyebb sok írást küldeni, de azt is tudom, hogy a kis létszámú osztályban is mindent meg kell tenniük a tanítóknak és magyartanároknak tanulóik érvényesüléséért a különféle rendezvényekre, versenyekre való felkészítésben. Ezért minden írásért hálás vagyok, és köszönöm, hogy a Rügyfakadás oldalain is együtt lehetünk.

Tomán Mária

Egy barátság története

Az egész úgy kezdődött, hogy anyukám meg egy másik anyuka találkoztak. Mi kisbabák voltunk.

A családom és a másik család is egy emeletes házba költözött. Sajnos Beáta másik oviba járt. Végül a szüleim rábeszéltek az emeleten levő családot, hogy írassák át a kislányt a mi közelünkbe levő óvodába. Beátát már ötéves korunk óta ismerem. Már akkor megkedveltem. Szemüveges, félénk kislány, de nagyon barátságos volt. Barátkozni kezdtünk. Mindenhová együtt jártunk, mindig pusmogtunk egymással. Kint az udvaron is, bent a játékszobában is. Kimentünk az udvarra.

– Gyere, hintázzunk! – hívtam Beátát.

– Jó, megyek! – mondta futva, lihegve.

Ahogy nőttünk, mind jobb barátnők lettünk. Az iskolában is együtt lógtunk. A tanító néni tudta, hogy a legjobb barátnők vagyunk, ezért majdnem mindig nekünk adta a közös szerepeket. A nyári szünetben sokat beszélgettünk és játszottunk. Mindig számíthatok rá, ha baj van. Ha mondok neki valamit, figyel rám, és nem mondja tovább. Ő már észreveszi, ha én szomorú vagyok. Amikor összeveszünk, nem tart sokáig, mert nem tudunk egymással hosszabb ideig haragban lenni, és nem beszélni. Néha elsétálunk a játszótérig, elmondjuk egymásnak a titkainkat. November elején már tervezgettük a szilveszterezést, hogy hol tartjuk, mit fogunk csinálni. Legtöbbször nevetünk. Néha közösen megyünk nyaralni. Mindent tudunk egymásról. Ha az iskolában valamit rosszul mondok, sosem nevet ki. Bizom benne. Eszembe jut egy történet vele kapcsolatban. A negyedik kiránduláson egymás mellett ültünk a buszban, én ültem a szélén. Anyyira hahotáztunk, hogy egyszer csak majdnem lees-tem az ülésről. Azon még jobban neveltünk, mint az előbbi témán.

Bárcsak mindig ilyen nevetős lenne a világ. Szeretném, ha ilyen jó barátnők maradnánk. Remélem, hogy felnőtt korunkban is tartjuk a kapcsolatot és barátkozunk.

Bártol Nikoletta, 5. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Taylor Lautner leginkább onnan ismert, hogy Jacob Blacket, a sportos testű, melegvérű farkasfiút alakítja az Alkonyat sorozatban. Érdekes viszont, hogy korábban Cápásrácot játszott a Cápásrac és Lávalány kalandjai című filmben, amelyet olykor még vetítenek a magyar televíziók. Képzelt riportunkban megismerheted Taylor Lautnert, aki cápásrácból lett farkasfiú, és aki a színészet mellett rengeteget sportol.

- Hogyan emlékszel vissza a gyerekkorodra?

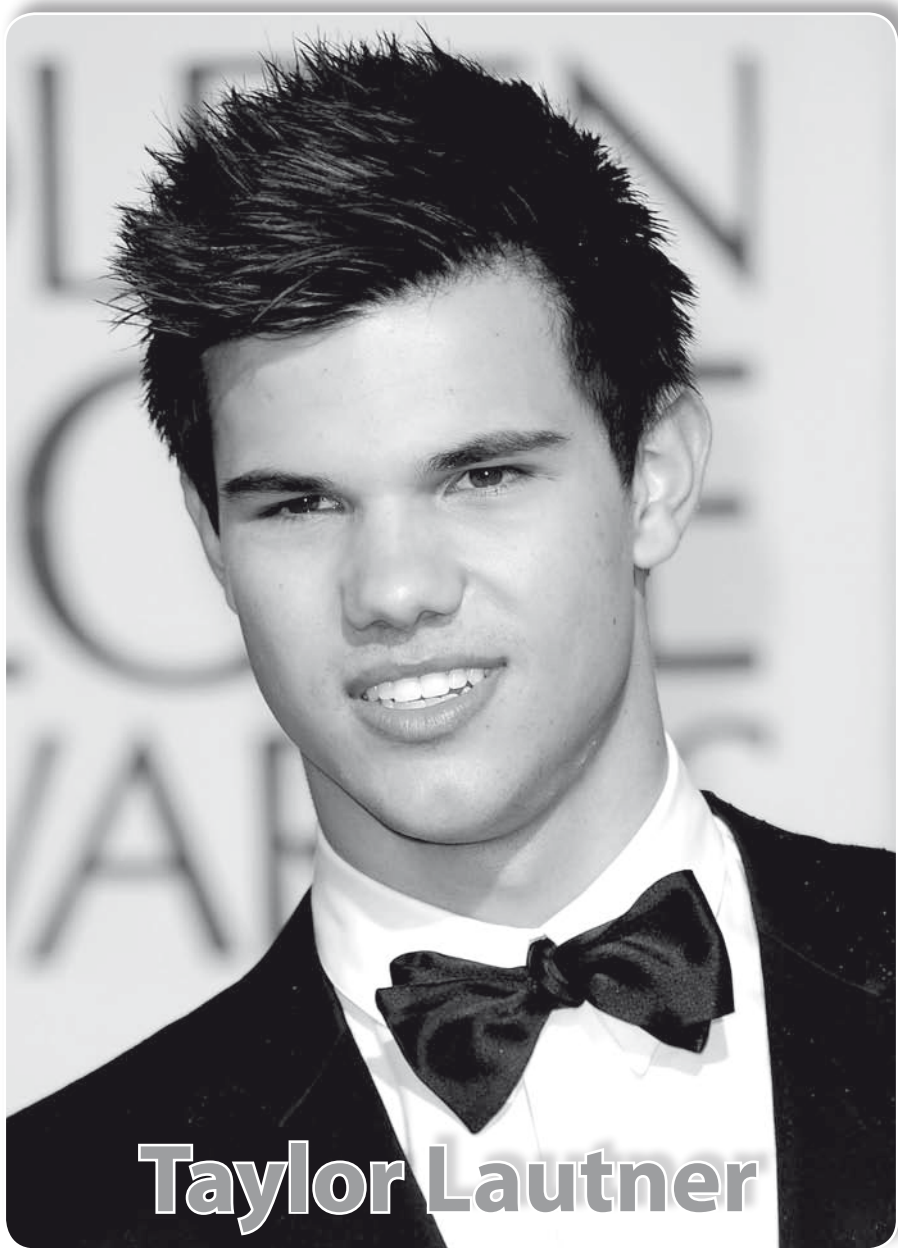
- Téli gyerek vagyok, 1992. február 11-én születtem Michigan államban, és igen, a középső nevem Daniel. Emlékeztek még, a Karatekölők főszereplőjét Daniel LaRusónak hívták. Nos, az a helyzet, hogy én is karatekölők voltam. Hatévesen kezdtem el karatézni tanulni, Fabiano karateiskolájában. Jól ment nekem, hiszen egy év múlva már versenyeket is nyertem, sőt azután olyannyira jól ment, hogy hamarosan a hétszeres világbajnok Mike Chattlel edzett. Nyolcévesen hazámat képviseltem a World Karate Association versenyén, ahol három aranyérmet is nyertem. Tizenegy évesen fekete öves lettem. A sport és a testformálás mindig nagyon fontos volt számomra.

- Mi keltette fel az érdekelődésedet a színészet iránt?

- Ha most visszagondolok, ez párhuzamosan jelentkezett a karatéval. Hétéves koromban mentem el az első meghallgatásomra. Nevetséges, de épp egy hamburger reklámszerepére pályáztam. Annak ugyebár nem sok köze van a sportos életmódhoz. Nem kaptam meg ugyan, de annyira élveztem a meghallgatást, hogy csak megerősítette a színészkedés iránti vágyamat. Szerencsére a szüleim komolyan vettek, és nem gondolták, hogy ez csak egy hóbort. Egy ideig Michigan és Kalifornia között ingáztunk, mert állandóan meghallgatásokra mentünk. Végül apámnak elege lett az autókázásból, és azt mondta Los Angelesbe költözünk, ahol több esély mutatkozik a részemre.

- Mikor nyílt meg számodra a filmipar kapuja?

- A karatéra gondolva mondhatom, hogy egy testre szabott filmmel debütáltam, címe A nindzsa árnyéka. A költözés valóban jót tett, mert játszhattam sorozatokban, és a szinkronozást is kipróbáltam. Az áttörést azonban a Cápásrac és Lávalány kalandjai című film hozta meg, mert nem sokkal ezután megkaptam Eliot szerepét is a Tucatjával olcsóbb második részében.

Taylor Lautner

- A népszerűséget mégis a farkasfiú szerepe hozta neked a Twilightban. Örül-tél ennek a szerepnek?

- Nagyon is, habár ez azért nem ment annyira simán. A szerepem szerint 180 centnél magasabbnak kellett volna lennem, és emiatt majdnem lecseréltek a második részben. Azt mondják, hogy erre csakis a rajongók tiltakozásának és nyomásának köszönhetően nem került sor. A filmipar nagyon kegyetlen, de végül minden a helyére kerül.

- Így lett a cápásrácból farkasfiú?

- Ezzel heccelnek a haverok is, hogy az elmúlt időszakban eddig jutottam: cápából lettem farkas. A vadállati ösztönöktől viszont kicsit elszakadtam a tavalyelőtti Valentine's Day és a tavalyi Abduction című filmmel.

- A sport iránti szenvedélyed megmaradt?

- Ha nem lennék színész, állandóan sportolnék. Arra biztatok mindenkit, hogy sportoljon minél többet, mindegy, milyen sportról van szó. Én legjobban focizni és baseballozni szeretek, előbbiben hátvéd és középcsatár vagyok. Ezenkívül hiphopozok, mert semmi sem mozgatja meg jobban a testet, mint egy kis hiphop. A sport azonban nem az egyetlen hobbim, nagyon szeretek független kisfilmeket készíteni. Sok filmet csináltunk Taylor Dooley-val, aki Lávalányként volt a partnerem. Ő közel lakik a Los Angeles-i házamhoz, ezért sokszor együtt voltunk. Sokat beszéltem neki arról is, hogy a jövőben megpróbálkoznék a forgatókönyvírással, de egyszer rendezőként is kipróbálnám magamat.

L. M.

Bácsi kerékpáron

Öreg bácsi megy a kivilágítatlan kerékpáron. Megállítja a rendőr, és így szól:

– Bátyám, ha nem ég a lámpa a biciklin, akkor tolni kell!

Mire az öreg:

– Már kipróbáltam, akkor sem ég!

Internetező szerzetes

– Hogy hívják az internetező szerzetest?
– Felhasználó barát.

Szókék

Két szóke nő utazik egy helikopteren. Azt kérdezi az egyik:

– Te, mi ez a bigyó itt felettünk?

– Valószínűleg a légkondi. Amióta nem pörög, nagyon izzad a pilóta.

Rómaiak

– Miért vicces 490 római?
– Mert XD.

Talalós kérdés

– Hová viszik a beteg nyuszikát?
– ???
– A nyulam-bulamciára.

Lefújás

A legyek fociznak az asztalon, az egyiket kiállítja a bíró, bánatában elrepül. Mikor visszatér, látja, hogy a többiek ott fekszenek az asztalon, megkérdi:

– Mi történt srácok? Lefújták a meccset?

Kínai kaja

– Ma kínai kosztot eszünk – szólt szúpapa a családjához. – A sarki régiségkereskedőhöz nagy tétel bútor érkezett Hongkongból!

Jegesmedve

– Anyu, a te anyukád is jegesmedve volt?

– Igen, bocsom.

– És az ő nagyszülei is?

– Igen, bocsom.

– És az övéké is?

– Azok is. Mi mindig jegesmedvék voltunk.

A pici töpreng egy ideig, két mancsa közé fogva ingatja a fejét, aztán dacosan kiböki:

– Jegesmedve ide, jegesmedve oda, akkor is fázom!

Engedély

A határállomáson megállít a határőr egy autóst. Benéz a kocsi, a vezető mellett ülésen egy óriás Snaucer ül. Megkérdezi a határőr:

– A kutyának van engedélye?

Mire a férfi:

– Nem, nincs rá szüksége, mindig én vezetek.

Rendelés

Az ifjú Jim fel akar vágni barátnőjének, és elviszi egy olasz étterembe vacsorázni. Leülnek az asztalhoz, a pincér hozza az étlapot. Hosszas tanulmányozás után végül Jim odainti magához a pincért, és hanyagul rendel:

– Két Guiseppe Spomdaluccit kérek.

– Elnézést uram, de az a tulajdonos...

Multifunkcionális, vagy mégsem?

Vendég:

– Hány óra van?

Pincér:

– Sajnos tönkrement az óráim. Pedig vízálló, porálló és ütésálló volt.

Vendég:

– És mi történt vele?

Pincér:

– Elégett.

Közeli

– Pincér, nem vagyok megelégedve a kolbász két végével.

– Miért uram?

– Mert túlságosan közel vannak egymáshoz.

Vendéglátás

– Ettem már jobb sültet is! – mondja a vendég fizetéskor.

Mire a pincér szárazon:

– Nálunk, uram, aligha.

Késsel, villával

– Móricka, mi történt veled? Miért van összevissza szabdalva az arcod?

– Tetszik tudni, vendégségben voltunk.

– Na és? Megverték?

– Dehogy, késsel-villával kellett ennem.

Újdonság

Móricka hazaérkezik az iskolából, leteszi a táskáját, és beáll a sarokba. Az édesanyja csodálkozva kérdezi:

– Mit csinálsz te ott?

– Ma ezt tanultam az iskolában!

– Látjátok, gyerekek? Ez egy levél. Amikor én gyerek voltam, az emberek ilyeneket küldtek egymásnak, nem létezett még e-mail.

– Ne legyél már olyan puhány – nem is olyan hideg!

Múzeumlátogatás

A tanár múzeumba viszi az osztályt. Megállnak egy szobornál, és a vezető magyarázni kezd:

– Három évig dolgozott a művész ezen az alkotásán. És a következő műve megint három évig tartott!

– Ez rémes! – kiált fel Mórica. – Akkor hatéves koráig összesen két szobrot csinált?

Van esze

– Mórica! – szólítja fel a matektanár az osztály legrosszabb gyerekeit. – Ha van öt kiló almám és kilónként hat dinárba kerül, mennyit fizetsz az összesért?

– Huszonöt dinárt.

– Mórica! Elmondom még egyszer, de jól figyelj! Öt kiló almám van. Kilónként hat dinárért árulom. Mit fizetsz az egészért?

– Én? Huszonöt dinárt.

A tanár dührohamot kap.

– Buta vagy, fiacskám. Egyes! Ül le! – Körülnéz az osztályban, ki tudná megoldani a feladatot. Mórica padszomszédját szemeli ki. A fiú már állna is fel, de Mórica odaszízegeti neki:

– Te se adj érte többet!

Főzés

– Édesapám, főzni tanulunk az iskolában!

– És megehetitek, ami megfőztetek?

– Muszáj.

„R” van benne

– Mondjatok olyan szavakat, amiben „r” betű van!

– Tojás! – feleli Pistike.

– Hol van abban „r”, kisfiam?

– Hát a sárgájában.

Egy kis fizika

Fizikaórán kérdezi a tanár:

– Mi az összefüggés a tömeg, a tér és az idő között?

Pistike jelentkezik.

– Ha jó az idő, a tömeg kimegy a térrel!

A másé

– Kislányom, ez nem szép tőled! Már megint az én esőkabátom van rajtad.

– Ez is baj? Nem akartam elzátatni az új ruhádat.

Pénzkeresés

A nyugdíjas arra ébred, hogy betörő jár a lakásban.

– Segítség! – kiált fel.

– Ne csapjon zajt! – csitítja a betörő. – Én csak pénzt keresek.

– Az más – mondja megnyugodva a nyugdíjas. – Akkor keressünk együtt, mert az nekem is kéne.

Molyrágta

– Nahát, szomszédasszony, de gyönyörű blúza van! Angolcsipke?

– Fenét! Molyrágta!

Egyszer fent, egyszer lent

Egy kezdő ejtőernyős az első próbaugrásnál nem tudja kinyitni az ejtőernyőt. Hiába húzogatja a madzagokat, csak zuhan, zuhan. Egyszer csak szembetalálkozik egy emberrel.

– Uram – kérdezi tőle –, nem tudja, hogy kell kinyitni ezt az ejtőernyőt?

– Sajnos nem – feleli a másik –, én lenről jövök a lőszerraktárból.

Uff

Két indián ül a folyóparton. Eltelik egy óra, mikor az öreg indián megszólal:

– Uff!

A fiatal felpattan, beleugrik a vízbe. Átúszik a tulsó partra, majd vissza. Leül az öreg mellé és hallgat.

Újabb óra múlva ismét megszólal az öreg:

– Uff!

A fiatal felpattan, ugrik. Visszaül és hallgat.

Újabb óra múltán szól az öreg:

– Uff!

A fiatal indián dühösen válaszol:

– Uffon maga, én már ufftam eleget!

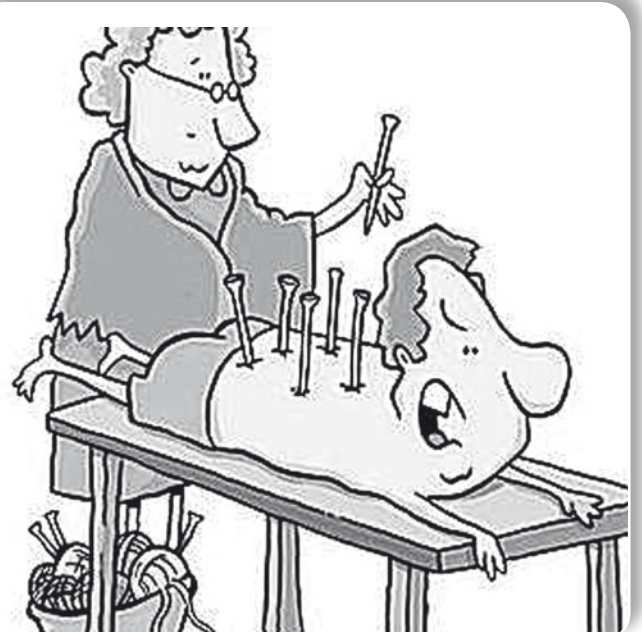
Fordítva

– Uram, fordítva tartja az újságot – figyelmezteti az egyik utas a villamoson a másikat.

– Tudom, de csak így láthatom a csapatomat az első helyen.

– Bolondok lennénk most nekiállni porszívózni...

– Milyen akupunktúratanfolyamot is végeztél?

Todor Manojlović naplójából

(Részlet)

1909

Október 3. Gyönyörű idő. 11-kor a matiné voltam. Hatvani felolvasása kiváló volt. Ady meg Reinitz elbűvölőek. Ebéd a Sasban. Utána együtt a kávéházban. Négykor az elutazókat kikísértük a vasútállomásra. Este Franyóval meg a többiekkel a kávéházban. Képeslap érkezett Mo-tól. Megírtam több levelezőlapot. Juhással, Garával, majd Martonékkal és Dutkáékkal meg Kocóval pezsgőztünk (Sas) reggel fél négyig.

Október 13. Napsütéses, hűvös nap, hideg este. Levél érkezett Franyótól (Temesvári matiné.) Lefordítottam Ady A szívárvány halála című versét. Délután Baloggal, Brany-nyal és a többiekkel a kávéházban. Este Emóddal a korzón. Tovább olvastam a Zarathusztrát. Írtam Franyónak.

Október 19. Aranyos októberi napsütés. Képeslap érkezett Franyótól (Ady, Reiniczb. üdvözléssel). Délben Baloggal a kor-

zón. Olvastam az Escal-Vigort. Délután és este Juhással, Baloggal, Emóddal, Désivel és a többiekkel a kávéházban. Írtam Monak.

Október 22. Hűvösebb nap gyönyörű napsütéssel és sötétkék égbolttal. A fák még mindig zöldek. Délben a korzón és a sétányon. Lefordítottam Emőd egyik versét. A Die Prinzessin von Padua című könyvet olvastam. Este Miklós Jutkával a kávéházban.

Október 30. Verőfényes napsütés. Feladtam a levelet Ing-nek. Délben Emóddal, Baloggal, Nagy Mihállyal és másokkal a korzón. Délután a sétányon. Újraolvastam Goethét (Epigrammák). – Sürgöny érkezett Franyótól: Rudi meghalt. – Részvétet nyilváníttam a családnak. Rossz est és éj.

November 11. Tízíg aludtam. Délben Balala, Mohos, Emőd és Tibor a vasútállomáson megvárták Adyt és Reinitzot. Közös ebéd. Délután a társasággal a kávéházban. – Ott-hon írtam még egy kicsit. Négykor megjött

Franyó, Szávay és Roth O.-val. Szávayval hosszasan elbeszélgettünk Rudiról. Hatkor végre a felolvasóest következett. Ady költeményei meg Reinitz szerzeményei gyönyörűek. Szép siker.

November 12. Szávay és Tibor reggel 6-kor elutazott. Franyóval és Vidorral [Vidor Marcell?] reggeliztem, majd a gőzfürdőbe mentem, ahol 10-ig aludtam. Dél előtt Emóddal, Reinitzcel meg Franyóval a kávéházban. Utána Adyval meg Roth O.-val kimentünk. Ebédkor a társasággal, vidáman. Azután a kávéházban voltam. Jött Mar., Oblath. Négykor végre Adyval, Reinitzcel elutaztam.

Kedves Olvasó Tanulók!

„Todor Manojlović, a költő, prózaíró, irodalmár, művészettörténész, kritikus és műfordító tekintélyes nagybecskereki ügyvéd-családban született. 1883. február 17-én. Édesapja, Nikola, ügyvéd volt, édesanyja, Sofija pedig a nagybecskereki Emil Petrović ügyvéd leánya. Két gyermekük született: Todor és Iván (1891)” – olvashatjuk Németh Ferenc (1956) Ady vonzaskörében című, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet gondozásában néhány hónappal ezelőtt napvilágot látott kötetében. És még csak egy igen megrázó részlet Ady Endre (1877–1919) nagybecskereki szerb–német fordítójának élettörténetéből: „1899. december elején tragikus esemény történt Manojlovićéknál. A két fiú sarlachban betegedett meg. Állapotuk többnapos gyógykezelés után sem javult, ezért az orvos közölte a szülőkkel, hogy számukra már nincs mentség. Az elkeseredett szülők búcsúként még utoljára megcsókolták gyerekeiket, s eközben maguk is megfertőződtek a halálos kórral.

Néhány nappal később a két kiskorú gyermek valamilyen csoda folytán kilábal a betegségből, a szülők azonban 1899. decemberében elhunytak.”

Az idézett kötetből származik **Todor Manojlović** naplójának a mai Gyöngyhalászból közölt részlete is. Naplófeljegyzéseit Manojlović német nyelven írta, vonatkozó részeit **Németh Ferenc** ültette át eredetiből magyar nyelvre. Egy értelmiségi, írónak készülő fiatalember 20. század eleji életvitelének, hétköznapijainak/ünnepnapjainak történéseit, mindenekelőtt olvasmányait, irodalmi érdeklődésének dokumentumait, s baráti körét ismerhetjük meg: a Holnap című lap munkatársait; köztük a legnagyobb név természetesen: **Ady Endre**. Kétségteljesen mi-atta irányul e naplófeljegyzésekre megkülönböztetett figyelem, s ennek apropóján közöljük mai rovatunkban Párisban járt az ősz című versét is.

Rovatunkban ma **Radnóti Miklós** (1909–1944) Chartres című versét is olvas-

hatjátok: a franciaországi Chartres város Notre-Dame (Miasszonyunk) katedrálisának látványa ihlette. Tematikailag illeszkedik a másik két, utazásokról és ihletettségről szóló irodalmi szöveghez. S ehhez kötődik idei első felhívásunk!

A nyáron – gondolom – sokfelé jártatok, de kirándulásokat, tanulmányi és versenyek helyszínére szóló utazásokat az év bármelyik szakaszában tesztel/tehtek. Hozzatok képeket/képeslapokat e helyszínekről, s nézzetek utána irodalmi témává válásuknak, tematizációiknak. Ha van, ha találtok ilyent, akkor a képet is és az irodalmi szöveget/szövegrészletet is közöljük. Én Chartres-ből, ebből a Párizstól 90 kilométerre elhelyezkedő kisvárosból, híres katedrálisáról hoztam nektek képet, s találtam hozzá a Radnóti Miklós-verset!

Kezdődjön hát a közös irodalmi „avventura”!

Bence Erika

Roth. O. és Franyó kikísértek bennünket. Békéscsabáig Adyval és Reinitzcel izgalmas társalgás. Háromnegyed kilenckor újra Nagyváradon voltam. A kávéházban éjfél utánig.

November 14. Borús idő. Délelőtt a korzón. Délután a kávéházban meg a Holnap-ülésem. Sup-pal vacsoráztam. A társasággal a kávéházban meg az orfeumban igazán vidáman. (A drága kis énekesnő.) Ismét Oidipuszt olvastam.

November 27. Délelőtt Franyónál. Vele reggeliztem. Rilkrét, Schomkahl stb. olvastam. Utána a kávéházban. Megismerkedtem Gozdsu Elekkel. Élénk társalgás vele meg Feketével. Este Steinnékkal, Storbékkal meg Franyóval mozi-ban. Utána a társasággal a kávéházban.

December 4. Szép nap. Voltam a kiállításán. Strobléknál ebédeltem. Délután jött Franyó. Vele a kávéházban, ahol Gozdsu Elekkel voltunk 8-ig érdekes beszélgetést folytatva. (Reneszánsz, Mediciek, Sforza, Saanarola stb.) Megjelent a versem. Kilenckor a vasútállomáson Steinnékkal, Zsókéval és Szávayval megvártuk Hedviget és Fitzit. Vacsorán Strobléknál (nagy társaság). Levél érkezett Nov-tól. – Szávayval, Bak. I.-vel és Sebestyénnel voltunk még a belvárosban.

December 7. Enyhe, napos idő. Zaratusztrát olvastam. Levelezőlapot küldtem Balognak [Balogh István] és Füst Milánnak. Renével Bakl. M.-éknál ötörai teán.

December 31. Borús, csúnya nap. Délelőtt Kok-éknál. Meglátogatott Faur T. Délután kritikát írtam. Látogatás. Novákéknál vacsoráztam. Georg-et olvastam. Franyónak meg a váradiaknak képeslapot küldtem.

*

Naplójegyzeteiből pontosan nyomon követhetjük találkozásait Adyval és a holnaposokkal, de azt is, mit és mikor fordított, tehát Ady-fordításait. Ady neve először még pesti éveiben, 1907. augusztus 18-án bukkant fel naplójában: „Ady Endre verseit olvastam” – jegyezte fel. [Cindori Šinković Mária kutatásai nyomán tudjuk azonban, hogy Manojlović Ady nevét 1906 őszén hallotta először barátjától Fülep Lajostól (1885–1970), s tőle kapta el olvasásra az Új verseket.] Attól kezdődően gyakran olvassa Adyt, sőt fordítja is. 1908. február 21-én, miután elolvasta a Vér és aranyt, megjegyezte: „Ez egy nagy költő. Valóban egyike a legnagyobbaknak a XX. században.” Ady verseit 1908. február 22-én kezdte el fordítani. Néhány nappal később is Ady-verseket fordított, s 1908. február 27-én személyesen is megismerkedett vele. Ez még nagyobb lendületet adott Manojlovićnak, aki mind gyakrabban ültette át verseit német, majd később szerb nyelvre. 1908. március 1-jén (A mi gyermekünk, A Tisza-parton, Az utolsó mosoly), 2-án (Temetés a tengeren), 5-én (A Gare de l’Esten), 20-án (Beszélgetés egy székfűvel), 27-én (A fekete zongora) és később is csaknem heti rendszerességgel fordítja Adyt. 1908. április 3-án felolvasta neki néhány versfordítását.

Egyik emlékező prózájában Manojlović műfordításának kezdeteiről vallja: „Olvasván, böngészvén heteken át a Vér és aranyt, az az ötletem támadt, hogy lefordítok belőle egyet s mást. Az idő tájt már volt némi kis gyakorlatom a műfordítói mesterségben. Még mielőtt Váradra jöttem volna, »átültettem« volt németre Zmaj-Jovanović, Dučić és Petőfi néhány versét, sőt, épp legutóbb, kettőt-hármat Baudelaire-től is; így hát azt gondoltam, hogy megpróbálkozhatom majd Adyval is. Lelkesen, merészen nekiültem a munkának, és nemsokára megvolt A Tisza-parton, a Léda Párisba készül, A Gare de l’Esten, a Temetés a tengeren, A mi gyermekünk, Az anyám és én, Nóta a halott szűzről, az Elillant évek szőlőhegyén, a Szent Margit legendája, Páris, az én Bakonyom, Mi urunk: a Pénz, Beszélgetés egy székfűvel stb. német versekben.”

Korabeli publicisztikájával, esszéivel és versfordításaival egyetemben lett Todor Manojlović a délszláv Ady-recepció egyik legkiemelkedőbb alakja.

(Németh Ferenc:
Ady vonzásokörében)

Ady Endre Párisban járt az Ősz

*Párisba tegnap beszökött az Ősz.
Szent Mihály útján suhant nesztelen,
Kánikulában, halk lombok alatt
S találkozott velem.
Ballagtam éppen a Szajna felé
S égtek lelkemben kis rőzse-dalok:
Füstösek, furcsák, búsak, bíborak,
Arról, hogy meghalok.
Elért az Ősz és sügött valamit,
Szent Mihály útja beleremegett,
Züm, züm: röpködtek végig az uton
Tréfás falevelek.
Egy perc: a Nyár meg sem hőkölt belé
S Párisból az Ősz kacagva szaladt.
Itt járt s hogy itt járt, én tudom csupán
Nyögő lombok alatt.*

Radnóti Miklós Chartres

*Köszent mozdul meg oszlopán, nyolc óra már,
s tompa fény hulló sötétre vár.
S hang szól magasból: testben éltem én,
de mégsem test szerint vitézkedem.*

*Éj leskedik; a szent beáll a sorba
holt kőnek újra most. Az álla csorba.
Vihar harapta ki, vagy vasfogu pogány?
Eltűnt.
Kezében tábla volt és fény a homlokán.*

Tábla-lavina

A feltehetően 100 millió 2012-ben eladott táblagép java Apple-termék lesz, hiszen a mostani adatok azt mutatják, hogy az almás vállalat tabletei adták az eladások több mint kétharmadát, majdnem 69 százalékát. Mindemellett feljövőben van az Android, de csupán 8 százalékos bővülést tudott megszerezni a Google operációs rendszerével bíró Samsung készülékek tábora. Az Asus Android táblái pedig csak a negyedévi értékesítés 4 százalékát tették ki, vagyis – egyelőre legalábbis – nem sok vizet zavarnak.

Utóbbi kettő legalább gyarapodott: a fejlesztésben vészesen lemaradni látszó kanadai RIM viszont saját Playbook eszközével 1 százalékos visszaesést volt kénytelen elszenvedni. A Dell és az LG teljesen

Miközben a PC-piac döglődik, az idén az eladott tabletek száma el fogja érni a 100 milliót: az április-június közötti időszak alatt új rekord született: közel 25 millió tablet talált gazdára. Ez 36 százalékos növekedés az előző negyedévhez és 77 százalékos bővülés az egy évvel korábbi hasonló időszakhoz viszonyítva.

felhagytak a szállításokkal, hogy a „jövőbeli tabletekre koncentrálhassanak”. Ezzel minden bizonnyal a küszöbön álló Windows 8-as táblagépek keltette hullámot kívánják majd meglovagolni.

Kétségtelen tehát, hogy jelenleg még az Apple-nek áll a zászló. Az elmúlt negyedévben 17 millió példányt adott el a Steve Jobs alapította vállalat, miközben tavalyelőtt az összes gyártó egész év során értékesített ennyit (17,3 millió táblagépet). Az adatok azt mutatják, hogy az iPad 2 még mindig kelendő, hiszen mintegy 1 millió talált belőle gazdára a vizsgált időszakban. Ezek elsősorban amerikai oktatási intézményekbe kerültek; hozzájárultak ahhoz, hogy tovább csökkenjen (negyedéves szinten 4, éves szinten 19 százalékkal) az egy készülék átlagos eladási ára.

HOROSZKÓP

KOS

Igen kritikus tudsz lenni másokkal szemben, ha arra kerül a sor, de nem ártana, ha kissé finomítanál a stílusodon. Ne indítsd konfliktusokkal a tanévet! Olyan vagy, mint akit fejbevertek. Zsong a fejed az elmúlt napok eseményeitől, és nem igazán tudsz figyelni arra, amire kéne.

BIKA

Rajtad áll, hogy hogyan veszed a hét kihívásait. Figyelj a hosszabb távú elfoglaltságaidra! Nem vártad a szeptemberi iskolakezdet, mert nagyon bizonytalan vagy magadban. Főleg attól rettesz, hogy nem találsz majd barátokat. Erre rácáfol ez a hét, úgyhogy ne izgulj!

IKREK

Könnyen elmosódhat a határ ábrándjaid és a valóság között. Jobban jársz, ha erőt veszel magadon, és arra koncentrálsz, ami épp az asztalon van. Megkeseríti az életedet valaki, aki csupa rosszindulat. Sajnos csak te veszed észre az áskálódásait, így senkivel sem tudod megbeszélni, hogy mi tegyél, amivel jobb belátásra bírhatnád.

RÁK

Bár elképzeléseid szerint minden a legjobb irányba halad, azért nem ártana kicsit tenned is azért, hogy előremozdítsd az események folyását. Hiába van kint jó idő, te olyan vagy, mintha követne egy felhő, és csak ömlene belőle az eső. Borús hangulatodat semmi sem dobja fel, pedig sok jó hír ér.

OROSZLÁN

Akármilyen lehangoló is ezzel indítanál az iskolaévet, kénytelen leszel segítséget kérni, ha elakadsz. Erre pedig jók az esélyeid, úgyhogy ne félj kinyitni a szád! Szeretesz olyan emberekkel beszélgetni, akikre felnézhetsz, akiktől újat tanulhatsz. Böven lesz ilyenre lehetőség, így új ötletekkel gazdagodhatsz.

SZŰZ

Ne engedd, hogy a fejedbe beszéljék, hogy a sulis világ legeslegrosszabb dologja (még ha jelenleg hihetőnek is hangzik). Csak figyelj oda, és minden oké lesz! Összetört szívű barátnődet próbálsz felvidítani, de nem olyan egyszerű ez most neked. Erőltess egy kicsi vidámságot magadra, hogy a másik ne lássa rajtad, hogy te is széptikus vagy!

MÉRLEG

Nem kell mindenkinek bizonyítanod, és mindent egyedül csinálnod. Ha valami nem megy, egyáltalán nem ciki segítséget kérni. Legszívesebben a fejedre húznád a takarót, és aludnál egészen addig, amíg el nem múlik a szomorúságod. A hétvégén valaki nagyon megbántott egy mondattal, ami még a héten is teljes kihatással van rád.

SKORPIÓ

Minél kevesebbet kell nagy figyelmet igénylő munkával foglalkoznod, annál jobb. Egyszerűen még képtelen vagy visszarázódní a suliba. Szereted, ha olyan ismerősök vesznek körül, akiktől új zenékről, filmekről és programokról hallasz. Most csupa ilyen újdonsággal töltödsz fel, és jó pár hétre előre találsz elfoglaltságot.

NYILAS

Nem feltétlenül te aratod le a babérokat, amikor csapatban kell dolgoznod, de mindig lásd magad előtt, hogy mivel járultál hozzá a győzelemhez. Kell az önbizalmadnak! Néhány vidéken töltött nap után nehéz a városba visszaszokni. Különösen zavarnak a hangoskodó fiatalok, de őket nem tudod elkerülni az iskolakezdet miatt.

BAK

Nem minden arany, ami fénylik. Viszont nem mindig egyértelmű eldönteni, mi az, ami valódi és mi az, ami hamis. Hallgass a megérzéseidre! Komoly vitába futhatsz bele egy osztálytársaddal, aki megpróbál meggyőzni a saját igazáról. A végén igazat is adsz neki, de csak azért, hogy végre le szálljon a témáról.

VÍZÖNTŐ

A fejedben még bőven tombol a nyár. Ezzel semmi gond nincs egészen addig, amíg felelősségteljes feladatot nem kapsz. Akkor illene a teendőre koncentrálnod. Nem vagy a türelmes emberek mintapéldánya. Ez most meg is mutatkozik.

HALAK

Túlságosan szétszórt a figyelmed. Ha egyszerre csak egy dologra koncentrálsz, sokkal gyorsabban megtalálod a választ kérdéseidre. Valami újdonságot kellene kipróbálnod, mert úgy érzed, kezdesz belefásulni a napi rutindolgaidba. Válassz egy szokatlan sportot, vagy íratkozz be egy tanfolyamra. Jót fog tenni egy kis változás!

Gyors frizurák a suliba

Ne keress tovább a vörös szőnyeges fotók között a legtrendibb frizurák után! Íme a leggyorsabban és legkönnyebben elkészíthető sérók, amelyeket a fiatal sztárpalánták is viselnek, s neked is tökéletes lesz, amikor suliba mész. Lófarkak, fonatok, félig leengedett haj – lássuk a legforróbb trendeket!

Az új szezon a természetes, gondtalanul elkészíthető frizuráké, amelyek most rendkívül népszerűek. Ha szeretnéd hangsúlyozni, hogy követed az aktuális trendeket, figyelj oda a részletekre, vagyis azokra a tényezőkre, amelyekkel most divatos haját készíthetsz magadnak. Íme a gyors és egyszerű iskolai frizurák, ahogy a sztárok is szeretik.

Hátratűzve

Választhatod a hűvös és elegáns, de az életkorodnak megfelelően fiatalos frizurát. Elég, ha a felső tincseket tűzöd hátra a fejtetődön, a hajad többi részét hagyd lágyan a válladra omlani. Legalább fél órával tovább alhatsz, mégis olyan lesz a hajad, mint a vörös szőnyegen Ashley Tisdale-é. A hajad kifésülése és a tincsek megtűzése csupán 5 percet vesz igénybe.

Konty

Ha szereted a lépcsőzetes vágást, adj egy extra löketet a frizurádnak! Tűzd fel laza kontyba a hajadat a fejtetődön, s hagyd, hogy a rövidebb szálak kicsússzanak belőle. Laza, de mégis elegáns, rendezett, de még-

is hanyag lesz tőle a frizurád, mint Vanessa Hudgensé.

Fonat

Ha hosszú a hajad, fond be gyorsan a tarkódtól kezdve, de ne a hagyományos hármasonnal, hanem sajátítsd el a kalászfónás technikáját, mint Shailene Woodley. Nem kell túl rendezetten, most éppen a keszkeszesség a menő, szóval az sem baj, ha nem vagy olyan ügyes a fónásban.

Lófarkok

Ha úgy tartja kedved, fogd egyszerűen lófarkba a hajad, de ne hátul, hanem az

egyik oldalon. Ha egyenes haját szeretnéd, hajvasalóval fuss át rajta, s már kész is a hollywoodi frizura!

A laza, egyszerűen a fejtetőre fésült haj, mint a balerináké is, tökéletes viselet a sulis napokra, főleg, ha éppen csinos napot tartasz. Hagyd, hogy a tarkódon, a nyakadnál kunkorodjon néhány szál, attól lesz pajkos a hajviseleted.

Fiatalos

Olyan haját szeretnéd, mint Miley Cyrusé? Roppant egyszerű! A fejtetődön két oldalt fonj be két apró tincset, s mintegy fejpántként csatold őket oldalra. Ez a viselet nagyon elegáns, stílusos, s nem kevésbé kacér, mint ártatlan. Próbáld ki te is!

Mit esznek a tinik?

Akamaszok egészségét nagymértékben meghatározza a helyes táplálkozás. Itt figyelembe kell venni a mennyiségi, de elsősorban a minőségi táplálkozást. Hangsúlyt kell fektetni az étkezések rendszerességére és változatosságára.

A reggeli étkezés rendszeressége

A reggeli kulcsszerepet játszik a mindennapok elindításában. Étkezés hiányában csökkenhet a vérnyomás, romlik a koncentráció, zavart szenved a vércukorháztartás. Ennek ellenére az iskolai napokon a diákok közel egyharmada soha sem reggelizik. A rendszeresen reggelizők aránya magasabb az alacsonyabb évfolyamokon.

A táplálkozás minősége

A gyümölcsök és zöldségek, mint fontos rost- és vitaminforrások, az édességek, a szénsavas üdítőitalok – mint zsiradékban és

szénhidrátban, azaz kalóriában gazdag, de egyéb tápanyagokban szegény élelmiszerek – fogyasztási szokásai fontos tényezők az egészséges életmód tekintetében. A tanulók között több a lány, aki rendszeresen (naponta) fogyaszt zöldségféléket vagy gyümölcsöt.

Fogápolás

A nemzetközi ajánlások szerint legalább naponta kétszer kellene fogat mosni. A felmérések szerint a diákok 93 százaléka naponta egyszer, 60 százaléka legalább kétszer megmossa a fogát. A lányoknál minden életkorban magasabb a rendszeres, többszöri fogmosás.

Tudatos táplálkozás és fogápolás

A felmérések azt mutatják, hogy a rendszeresen gyümölcsöt és zöldséget fogyasztó tanulók gyakrabban mosnak fogat,

ugyanakkor kevesebb üdítőt és édességet fogyasztanak. Emellett, azok, akik rendszeresen kihagyják a reggelit, kevesebbet mosák a fogukat.

Riport egy kutyatenyésztővel

Amióta tudok magamról, udvarunkban mindig is voltak kutyák. Kutyákkal tettem meg az első lépéseimet. Nekem teljesen természetes volt a hangos csaholás, és a családi séta két-három kutyával a póráz végén. De honnan is indult az egész történet? Édesanyámat kérdezem, aki az egész kutyáállomány kitarató gondviselője.

– Kutyák mellett nőtem fel. Apukám vadász volt, így hát vadász-kutyáink voltak. Első kutyámat, amelyről saját magam gondoskodtam, tizenhat éves koromban kaptam. Ő egy fajtiszta vadászkutya volt. Nem nagy választásom volt, mert apukám csak azt az egy fajtát volt hajlandó eltérni. Két év után egy ismerősömnél megláttam egy egészen ismeretlen fajtájú példányt. Első látásra beleszerettem, és azt mondtam: – Nekem ilyen kell.

Csupa véletlenül sikerült egyet beszerezni. Volt annyi összepórolt zsebpénzem, hogy vettem magamnak egy kis szukát. Országunkban ez egy teljesen ismeretlen fajta volt, így hát Magyarországra mentünk érte. Ez volt a német kis spitz. Nálam születtek az első ilyen fajta kiskutyák is. Nyíra ismeretlen faj volt, hogy alig tudtam eladni őket. Innen indult minden. Lassan szaporítottam őket. A szépeket kiállításokra vittem. Otthon a polcokon gyűltek a serlegek. Az emberek kezdték megismerni a fajtát, és egyre nagyobb volt az érdeklődés a kiskutyák iránt.

– Miért nem jársz mostanában kiállításokra?

– Miután ti, gyerekek, megszületetek, úgy döntöttem, hogy azt a pénzt, amit a kiállításokra fizetném, inkább rátok költöm. Nem olcsó szórakozás kiállításról kiállításra járni. Elmegyek olykor egyre, leosztályoztatom a kutyáimat, mert továbbtenyésztetni őket osztályzat nélkül nem lehet, de ennyi az egész. Vannak fanatikus kutyaimádók, akik valamennyi kiállításon részt vesznek határon innen és túl. Ha kiskutyákat árulnak, elérhetetlen összeget kérnek érte. Ha pedig látják, hogy nincs annyi pénz, hogy megvegyél tőlük egy kiskutyát, szoba sem állnak veled. Ezek az emberek rengeteg pénzt költenek a kiállításokra. Én nem ilyen vagyok. Nekem a család áll az első helyen. A kiskutyák árát az alapján állapítom meg, hogy mi a kínálat, így egy szerényebb anyagi körülmények között élő ember is meg tudja venni. A sok pénzt inkább a gyógykezelésükre fordítom. Ha valami betegség jelenne meg körükben, a költségeim nem ismernek határokat. Céлом, hogy egészséges, életerős kiskutyákat adjak el. Azt sem állítom, hogy csak az anyagi oldalát nézem a kutyatenyésztésnek. Elkezdtem egy hobbit, amit szeretek. Időközben rájöttem, hogy az a pénz, amit befektetek, meg is térül. Ha ezt okosan csinálom, némi kis pluszpénz is lesz belőle. A kutyáimat nem imádom, de tiszteltem, mert sok mindent köszönhetnek nekik. Ezt te is jól tudod. Ha van kiskutya, és eladjuk, meg tudjuk venni azt, amire már régóta vágyasz. Tehát ők minket megajándékoznak kiskutyákkal, én pedig biztosítom nekik a tiszta kutyaéletet, az egészséges életet, a mindennapi ételmezt és futkározást az udvarban.

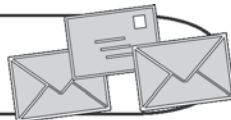
– Volt több fajta kutyánk is, de miért a spitzeknél maradtunk?

– Persze, volt már kisebb és nagyobb fajta kutyánk is. Apád dobermanjába kapaszkodva tanultál meg járni. A húgod golden retriever mellett tette meg az első lépéseit. Ezek nagytestű kutyák voltak. Amikor anyagilag mélyponton voltunk, el kellett döntenünk, hogy nektek vagy a kutyáknak vesszünk-e ételt. Így hát megváltunk tőlük. A spitzek pedig nagyon hálás jószágok. Ellenállóak a betegségekkel szemben, könnyen fialnak, szépen felnevelik a kölykeiket, keveset esznek, és könnyen eladhatóak. Igaz, hogy miattuk lemaradtunk a nyaralásokról, de az a tudat, hogy nekik köszönhetően iskoláztatunk benneteket, pótol mindent. Inkább elmegyünk egynapos kirándulásokra, s mire a kutyákat kell etetni és kitarítani körülöttük, hazaérünk.

Elnézem anyukámat, ahogy nap mint nap helytáll a konyhában, háztartás vezet, ebédet főz nekünk, és mindemellett a kutyák is el vannak rendezve. Éjszaka virraszt, ha valamelyikkel baj lenne, ugyanúgy, mint mikor mi vagyunk betegek. Ha nem ér rá, én gondozom a kutyákat. Tervem, hogy az állatorvosi szakra iratkozzak, hogy kitanuljam az állatgyógyítás feltételeit, és ebben is segítsék édesanyámat.

Kohajda Gergely, 7. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

MIZUJS?

Osztálykiránduláson voltunk

Már a tanév elején közölte velünk az osztályfőnökünk, hogy mi hatodikosok kétnapos kirándulásra mehetünk a Vaskapuhoz.

Örültünk neki, viszont elég drága, ezért féltünk, hogy a szüleink nem egyeznek bele a kiruccanásba. Végül is három tanuló kivételével igent mondtunk. A tervezett időpont május 26-a és 27-e volt. Ahogy közeledett ez a nap, egyre jobban vártuk és izgatottak voltunk. Az osztályfőnöktől is és a szüleinktől is intelmeket kaptunk, hogy hogyan viselkedjünk ezen a kiránduláson, hogy ne történjen semmi baj, és mindenki jól érezze magát. Már előre megbeszéltük, hogy ki kivel ül majd a buszon, és hogy ki hány ágyas szobában alszik majd, és kikkel.

Végre eljött a várva várt nagy nap. Szombat hajnalban a szüleim öt órakor keltettek. Nagyon álmos voltam, de csakhamar észhez tértem, nehogy lekéssem a buszt. Anya szendvicseket készített, apa pedig kihajtotta az autót, amíg én megmosakodtam és felöltöztem. Magamhoz vettem a táskát, amit már előző este bepakoltunk, és indultunk a buszállomásra. A találka háromnegyed hatkor volt. Nemsokára befutott a szép emeletes busz is. A rendőrök átnézték, és miután mindent rendben találtak, elfoglalhattuk a helyünket. Én a barátommal az emeleti részen ültem le, a legelső ülésen. Pontban hatkor elindultunk a hosszú útra. Integgettünk a szüleinknek. Ekkorra már mindenki megnyugodott, és nagyon jól éreztük magunkat.

Első állomásunk egy benzinkútnál volt, ahol mindenki nyugodtan megreggelizhetett. Ezután folytattuk utunkat. Szép helyeken álltunk meg, köztük volt az Ezüst-tó is, amely nagyon szép környezetben terül el, nagyon közkedvelt üdülőhely. Ez a tó 14 km hosszú, és nagyon tiszta a vize. Volt, aki a lábát is belelógatta. Meglátogattuk Galambóc várát is, amely úgy néz ki, mintha tornyai a sziklákból nőnének ki. Az út egyenesen a várhoz vezet, és egyszer csak eltűnik egy alagútban. Besétáltunk a romos várba, amit nagyon élveztünk. Ezután folytattuk utunkat a Kazán-szoroshoz. Itt Románia hegyei mellett mentünk el. Láttuk a férjfejet, Decebal dák uralkodó fejét, melyet a sziklába faragtak. Nagyon különleges, le is fényképeztük.

Délután megérkeztünk a hotelba. Itt mindenki birtokba vehette a szobáját, majd lezuhanyoztunk, és jót játszottunk. Nagyon élveztük az itt töltött időt. A finom vacsora után még sokáig fennmaradtunk, valójában alig aludtunk. Hamar reggel lett, és reggeli után újra útnak indultunk. Megnéztük a vízierőművet, majd hosszú buszozás után a gyönyörű cseppkőbarlangban tettünk egy sétát, ahol érdekes dolgokat tudtunk meg. Már jól belenyúltunk a délutánba, mire visszaértünk a szálláshelyünkre, ahol finom enivalóval vártak bennünket. Ezután újra buszra szálltunk, és elindultunk hazafelé. A buszon nagyon jól szórakoztunk. Számomra ez a kirándulás igen tartalmas volt. Örülök, hogy osztályommal eljutottam ezekre a csodás helyekre.

Már tizenegy óra is elmúlt, mire Csantavére értünk. Nagyon fáradtan, de tele élménnyel tértünk haza. Másnap anya csak délután keltett fel, mert iskolába kellett mennem.

Német Alen, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Utazz velem!

Az egyik legszebb és legkedvesebb hely számomra, ahova életem során eljutottam, az egy szegedi fürdő. A Napfényfürdő Aquapolis elnevezésű fürdő 13 csúszdával rendelkező építmény. A 13 csúszda közül 9 egy épületben, 4 pedig a szabad ég alatt található. A 9 benti csúszdából 2 annyira hatalmas, hogy ezekre lifttel kell felmenni. A rövidebbik 234 m, a hosszabbik pedig 272 m, amely Európa egyik leghosszabb csúszdája. Pihenés közben a vendégeket a finom ételek mellett szaunákkal is kényeztetik.

Földi Flórián, Hunyadi János iskola, Csantavér

Te irányítasz, vagy téged vezetnek?

A legtöbben megpróbálunk hatást gyakorolni a környezetünkre. Azonban, mint mindenek, a túlzott irányításra való törekvésnek is megvannak a maga hátrányai. Te képes vagy a másik kezébe adni a gyeplőt? Válaszolj őszintén – igennel vagy nemmel – az alábbi kérdésekre! Minden „igaz” válaszért adj 1 pontot magadnak!

1. Mindenről határozott véleményem van.
2. Pontos vagyok.
3. Szeretem a rendet.
4. A környezetem nem tart kifejezetten lazának.
5. Próbálok uralkodni az érzéseimen.
6. Éberem alszom, sokszor felriadok.
7. Bármi áron őszinte maradok.
8. Képes vagyok visszatartani bizonyos információkat, csak azért, hogy az történjen, amit akarok.
9. Akik ismernek, nem szívesen ellenkeznek velem.
10. A bevásárlólistánkon szereplő dolgok majdnem mindegyikéről tudom, hogy mennyibe kerül.
11. Egy fontos vitában általában enyém az utolsó szó.
12. Nagyon jó az időérzésem. Nem kell ránézni az órára, hogy tudjam, mennyi az idő.
13. Előfordult, hogy erőszakosnak tituláltak.
14. Gyakran éppen az ébresztőóra jelzése előtt ébredek fel.
15. Szeretek alkudozni.
16. Képes vagyok ígéretekre bocsátkozni, csak hogy elérjem, amit akarok.
17. Nagyon fejlett az igazságérzetem.
18. Tudom, ki néz fel rám leginkább a környezetemben.
19. Ha egy célt kitűzök magam elé, nem állíthat meg senki, amíg el nem érem.
20. Tisztában vagyok velem, hogy kik tartanak tőlem a környezetemben.
21. Értékelem a szabályokat.
22. Utálok csoportokban dolgozni.
23. Kiszúrom a helyesírási hibákat egy szövegben.
24. Otthon én kapcsolgatom a tévé távirányítóját.
25. Nehezen ismerem el, ha tévedek.
26. Igyekszem a szabad időmet is gondosan megtervezni.
27. Nincs könnyű dolga annak, aki az utamba áll.

Értékelés

19–27 pontig:

Szereted kézben tartani a dolgokat, és a konfliktusoktól sem riadsz vissza, csak hogy érvényesíthesd az akaratod. Mindent megtervezel, megszervezel, ha csak lehet, átveszed az irányítást, ezért nagyon sokszor érzed magad fáradtnak, túlterheltnak. Nem szívesen engeded át azonban másnak a feladatokat, mert nem bízol benne, hogy ugyanolyan gondossággal, alaposággal járnak majd el, mint te. Szinte biztos, hogy van a környezetben, aki szenved az állandó dominanciára törekvésedtől. Nagyon jó módszer lehet az is, ha bizonyos területeken visszavonulsz, és másokat is engedsz érvényesülni. Engedd meg, hogy néha más akarata is érvényesüljön, ha pl. arról van szó, hogy hova menjetek szórakozni a haverokkal. A túlzott irányítási vágyad ugyanis veszélyezteti a kapcsolataidat.

10–18 pontig:

Teljesen természetes törekvés, hogy bizonyos helyzeteket megpróbálsz az irányításod alatt tartani. Jó érzékkel meg tudod különböztetni azokat a helyzeteket, amelyekben érdemes harcolnod az igazadért, az akaratodért, és ilyenkor nem riadsz vissza a konfliktusoktól sem. Máskor viszont át tudod engedni az irányítást, és a háttérbe vonulsz, sőt még élvezni is tudod azt, hogy máson van a döntés felelőssége. Sikertől egyensúlyt kialakítanod ezen a téren.

10 pont alatt:

Nagyon ritkán kerülsz vezetői szerepbe, aminek több oka is lehet. Annyira nyugodt, laza és kiegyensúlyozott vagy, hogy nem érzed szükségét az állandó irányításnak. De az is lehet, hogy olyan mértékben kerülöd a konfrontációt másokkal, hogy ezért maradsz mindig alul. Ha elégedett vagy az életeddel, és soha nem zavart, hogy mindig mások határozzák meg a dolgokat körülötted, akkor nincs különösebb teendő. Ha azonban frusztráltnak érzed magad, sok keserűséget hordozol a barátaiddal, családdal kapcsolatban, akkor érdemes akár külső segítséget kérned, hogy jobban tudd érvényesíteni az akaratodat.

„Kedves Bizalmas sorok!

Amióta újra iskolába járunk, rá sem ismerek a barátnőmre. Kihívóan viselkedik, nagyképűsködik, és egyre kevesebbet beszélgetünk. Barátkozik egy másik lánnyal is, akit a nyári táborban ismert meg. Nem tudom, mit tegyek, úgy érzem, minden miatta történik. Próbáltam beszélni a barátnőmmel, de semmi eredménye nem lett. Félek, hogy elveszítem. Mit tegyek?!

Válasz:

Kedves Zoe!

Azt hiszem, előbb-utóbb, a nyári táborból függetlenül, ugyanide jutottatok volna a barátnőddel, mert állandóan fejlődtek, változtok, megváltoznak az igényeitek és az érdeklődési körötök is, és mindez mindenkinél más-más tempóban és időben történik. A te barátnőd, már megnyitotta életét és barátságát a környezete felé. Mondhatjuk úgy is, hogy próbálgatja a szárnyait, mielőtt kirepül. Megesik, hogy serdülőkorban lazulnak a barátságok, az is megtörténik, hogy egyik pillanatról a másikra véget is érnek, és pontosan nem is tudjuk megmondani, hogy miért is. A barátságot, ugyanúgy, mint a szerelmet, nem lehet erőltetni. Próbálj még egyszer őszintén beszélgetni a barátnőddel. Mond el neki, hogy mi az, ami fáj neked, hogy te továbbra is szeretnél barátkozni vele. Ha semmi sem változik a beszélgetések után, fogadd el, hogy eljött az elengedés ideje. Ez pedig egyáltalán nem könnyű, sokszor igencsak fájdalmas folyamat. Segíthet, ha érzéseidet, gondolataidat a naplódal osztod meg, kiírod magadból a rosszat, de a jót is. Mindenesetre veszekedni, haragudni nem érdemes. Ha igazi, mély barátság van köztetek, az kiállja ezt a próbát is, és sok más is, amit az élet elébetek állít. Addig is te is bővítsd az ismerősök, barátnők, barátok körét, barátkozz másokkal is az osztályodból, az utcából, a rokonságból. Kapcsolódj be a művelődési egyesület munkájába, tanulj klasszikus, latin- vagy néptáncot, aerobik, zumba is számításba jöhet. Lehet az idegennyelv-tanfolyam, színjátszó kör, sportegyesület stb. Egyszer csak azt veszed majd észre, hogy a barátnőd egyáltalán nem hiányzik többé.

„Kedves Bizi!

Én egy hatodikos lány vagyok, és a nyáron megfogadtam magamnak, hogy az idén jobb osztályzataim lesznek, mint eddig. Tudom, hogy nehéz lesz. Elkezdődött az új tanév. Mit tegyek, hogy sikerüljön?!

Válasz:

Kedves Tündérke!

A varázspálca a te kezében, a hatalom és az erő pedig benned van. Ha mindezt megfűszerezed a kitartással, akkor biztos a siker számodra. Mivel eldöntötted, hogy változtatni akarsz, meghatároztad a célokat is, amit el szeretnél érni, most már jöhet a térképezés és a tervezés. Egy lapot ossz fel két részre. Az egyik oszlopban sorold fel azokat a dolgokat, amik hátráltathatnak, visszahúzó erők lehetnek a célod elérésében. A másik oszlopban pedig azoknak a személyeknek a nevét, akit segíthetnek az adott nehézség leküzdésében, akiktől segítséget kérhetsz, ha szükséged van rá. Ne feledd, hogy minden tanár szívesen ad tanácsot, szívesen segít a tantárgyával kapcsolatban. Rendelkezésedre állnak az iskola szakmunkatársai, az iskola pedagógusa, pszichológusa, ott van az osztályfőnököd, az osztálytársaid,

Zoe”

a barátnőid, a családod tagjai, akik támogathatnak az úton, amelyen elindultál. Jó lenne, ha feltérképeznéd a napi tevékenységedet felkeléstől lefekvésig, amibe betervezed az otthoni tanulási időt is. Persze a szórakozás (barátkozás, tévézés, kompizés, zenehallgatás) se maradjon el! Gondold át, és vedd számba azokat a tantárgyakat is, amelyekhez több időre vagy pluszsegítségre van szükséged. Időben, már most, forduljatok korrepetáló tanárhoz. Ne a dolgozatírás előtt kapkodj. Ha a hét minden napjára, még szombatra és vasárnapra is beiktatsz legalább egy órnyi tanulást, ismétlést, a tananyag rendszerezését, a siker nem fog elmaradni. Ne tanulj kampányszerűen, az utolsó pillanatban, felelés, ellenőrző, dolgozat írás előtt, ilyenkor inkább csak ismételd az anyagot. Tanulás közben használj ceruzát, színes ceruzát aláhúzásra, a kulcsszavak, fogalmak, definíciók kiemelésére. Készíts jegyzeteket tanulás közben. Keresd meg, melyik számodra a legeredményesebb tanulási mód, mert mindenkinek más-más tanulási stílus felel meg, más-más érzékszatonán tudja jobban fogadni az új ismereteket. Ebben az iskola pedagógusa és pszichológusa segíthet, de az interneten is találhatsz információt erről.

Hogy elég friss legyél a tanuláshoz, fizikailag is fittnek kell lenned, ezért feltétlenül iktass be minden napra tornagyakorlatokat, táncot vagy bármilyen rendszeres testmozgást.

Igyekezz körülbelül ugyanabban az időben és helyen tanulni, kizárva a zavaró körülményeket, mint amilyen a rendetlenség az íróasztalodon, a mobiltelefon, a bekapcsolt tévé, rádió, számítógép (kivéve, ha nem ezen kell dolgoznod), a hangos zene (még akkor is, ha úgy tűnik, hogy segít a tanulásban). Ha kialakul a hely és az idő szokása a tanulást illetően, könnyebben tudod legyőzni a tanulási undort, kedvetlenséget, a lustaságot. Beszélj meg a barátnőddel, barátaiddal, hogy abban az időszakban, amikor tanulni fogsz, ne zavarjanak.

Ha kitartó, szisztematikus, rendszeres vagy a tanulásban, ha kérdezel és segítséget kérsz, ha valamit nem tudsz, biztos, hogy meg lesz a várt eredmény is.

„Kedves Bizalmas!

Én egy nyolcadikos lány vagyok. A nyáron elkezdtem járni egy volt nyolcadikos fiúval. Nemrégiben, amikor a barátnőmmel sétálni voltunk, megláttam a fiúmat, hogy egy másik lánnyal csókolózik. Kikapadtam, és sírva hazaszaladtam. Nagyon boldogtalan vagyok! Csak sírok. Amikor legközelebb találkozunk, rákérdeztem, hogy ki volt az, akivel össze volt ragadva. Azt mondta, hogy neki az a lány nem jelent semmit sem, engem szeret, ezért ne cirkusozljak. De én már nem bízek benne. Mit tegyek? Kérlek segíts!

Kiss”

Válasz:

Kedves Kiss!

Azt hiszem, a fiú az éretlensége miatt, nem érti, hogy mennyire megbántott a viselkedésével. Sajnos, ha nem éri föl észszel, hogy ez a fajta viselkedés mennyire nem elfogadható egy párkapcsolatban, máskor is meg fogja tenni. Végső soron föltehető a kérdés, hogy érez-e irántad szerelmet, és mennyire vagy fontos a számára. Ne engedd meg magadnak, hogy valaki bemagyarázza neked, hogy ez elfogadható viselkedés, és hogy az orrodnál fogva vezethet. Ha már nem bízol benn, a legjobb lenne, ha pontot tennétek az együttjárásotokra. Különben is, ha folytatja a nagymenő viselkedést, biztos, hogy szakítás lesz a vége.

Tündérke”

Az oktondi leopárd és az okos lány

Született fejedelem, félelmetes veszedelem, ijesztő a fegyvertára: fogazata hatalmas és éles, akárcsak erős karma, jaj annak, akit a karma közé kap, sőt annak is, akit egy farkcsapással meglegyint. Mert a farkában is nagy erő lakozik, kemény korbácsütéssel felérő. Nem is ajánlatos útjába akadni, találkozni vele, ha csak az illető nem leopárdvadász. De még azok is igencsak óvatosak, mert jól tudják: egy leopárd hetvenhét rókát is lepipál ravaszság dolgában.

A mi leopárdunk valahol Afrikában élt, ahol mindenki igencsak tisztelte, és senkinek sem akarózott vele közelebbi ismeretségbe keveredni, hogy a végén aztán a rövidebbet húzza.

Nos, a félelmetes és agyafúrt hatalmasságokkal is megesik olykor, hogy veszedelembe, veszedelmes helyzetbe kerülnek. Így történt ez őleopádságával is: egy napon csapdába esett, és a csapdából semmiképp sem tudott kiszabadulni. Csak vergődött, vergődött, miközben telt-múlt az idő, s a múlt idővel lassan a reménye is elfogyott. Ám akkor arra tévedt egy balga fiatal fiú. A leopárd rimánkodva megszólította a suhancot:

– Kérve kérlek, szánj meg engem, és szabadíts ki a csapdából! Hálából ünnepélyesen megígérem: naponta annyi hússal látlak el, hogy többé hírből sem ismered az éhséget.

A fiú – mint már mondtam – balga is volt, s éhes is volt, és mert többször koplalt, mint ahányszor jóllakott, hitt a leopárdnak, és kiszabadította. Hát ez bizony oktondi cselekedet volt, mert jótettéért cserébe a leopárd nekirontott, nekiesett, reá támadt. Esze ágában sem volt már a hálalkodás, a köszönetmondás! Az ünnepélyes ígéretet pedig úgy elfeledte nyomban, mintha sohasem mondta volna!

Most már bánta a tapasztalatlan fiú, hogy lépre ment. Félelmében jajgatni kezdett, és nagy jajgatva nővére nevét kiáltozta.

– Ho-ho-hogyan? Hát neked testvéred is van? – csodálkozott a leopárd.

– Igen, van egy nővérem – vacogta a fiú. – Szép, okos és fiatal. De jaj! Mi lesz szegénnyel, ha én elpusztulok?... Itt marad széles e világban egyedül, minden támasz nélkül.

– Hm... – gondolkodott el a leopárd. Egyik szeme ravaszul pislogott, a másik hamisan hunyorgott: „Kettő több az egynél, és a többől nagyobb lakomát csaphatok.” Hangosan pedig ezt mondta: – No jó, nem bánom, békén hagylak, nem bántalak, ha szépen elvezetsz a testvéredhez.

A fiú pedig, mert egyebet nem tehetett, elvezette a leopárdot a kunyhójukba.

A leopárd csak ámult-bámult a kunyhóban, amikor megpillantotta a gyönyörű lányt. Bizony, hozzá fogható szépséggel még sohasem találkozott. Dehogy akart már lakomázni! Éhe elmúlt, másra vágyott: házasságra. Feleségül kérte hát a csodaszép teremtet.

Nos, e párjanincs szépség okossága még szépségét is felülmúlta! Gondoljátok csak el, így válaszolt különös kérőjének:

– Ó, leopárd, nagy vadonnak fejedelme, ajánlatoddal megtiszteltél, mégis így kell szólanom: túl élesek a karmaid. Márpedig, aki ilyen hegyes körmökkel simogat, könnyen megsebezheti szerelmét, és én csak férjemuram simogatására vágyom.

– Igazad van – válaszolta a leopárd, és megkérte, nyesse le éles, hegyes körmeit. A leány nyomban teljesítette a kérését.

– Hanem most már nincs akadálya, hogy a feleségem légy! – vi-gyorogta a leopárd a körömvágás után.

– Ó, igen, valóban – mosolygta az okos lány. – De van egy másik akadály is: a fogad is zavar, túlon túl nagy és hegyes...

– Ez is igaz... – húzta be nyakát a furcsa kérő, és megkérte őt, reszelje kisebbre és tompábbra a fogát. A leány ezt a kívánságot is nyomban teljesítette.

– De most már igazán nincs semmi akadálya, hogy a feleségem légy! – mondotta a fogcsiszolás után.

– De igen – felelte az okos lány –, leopárd farkad hosszú és erős, akár a korbács: könnyen megüthetnél vele.

– Ó, ezen könnyen segíthetünk, megkurtítjuk – pislogta szerel-mesen a leopárd.

A lány megrázta a fejét.

– Elég, ha megengeded, hogy jól a nyakad köré csomózzam.

– Csomózd, csomózd! Megengedem! Sőt egyenest követelem! – hajtogatta a leopárd.

És a szép, okos lány nem habozott, nem tétlenkedett, hamar megkötötte a csomót.

– De úgy, most már minden akadály elhárult, és végre megülhet-jük a menyegzőnket? – kérdezte sóvárgó hangon a kérő.

– Igen, most már megülhetjük – villogtatta meg szép fehér fog-sorát az okos lány, és huncutul kacsintott öccsére. – De mert nincs menyegző násznép nélkül, eredj, és hívd meg rokonaidat, barátai-dat és ismerőseidet, ó, én kedves leopárdom!

– Igaz, igaz, igazad van... – dűnnyögte a leopárd, és készséggel felkerekedett, hogy teljesítse a kívánságot, amelynél természeteseb-bet, ugyebár, senki sem kívánhatott volna.

De a vadonban minden állat, aki csak látta, a legerősebb és a legkisebb is, kinevette. És okkal-joggal, hiszen csúffá tették: karmait lenyesték, fogait lereszelték, farkát a nyakára csomózták. Nem cso-da, ha kinevették.

A pórus járt leopárd tehetett-e egyebet? Nagy magaszégyen-letében úgy elbújít a sűrűben, hogy többé hír se jött felőle. A szép és okos leány pedig, aki túljárt a félelmetes és ravasz fenevad eszén, hamarosan a legdélcegebb és legbátrabb leopárdvadásznak lett a felesége. S azóta az öccsének is megjött az esze: többé nem hisz a hamis ígértben.

Az ős legkedveltebb gyümölcséről so-
kan csak nagyon keveset tudnak: szü-
ret után kiperéslik a szőlő levét, ez a must. A
must nagy hordókban megerjed, ebből lesz
a bor. A bor mértéktelen fogyasztása igen-
csak kótyagossá teszi az embert.

Furcsa, de ha az ember tudja, hogy egy
gyümölcsben milyen vitaminok vannak, és
milyen jót tesz a szervezetének, sokkal lel-
kesebben fogyasztja azt. Már a régi időkben
is nagy kultusza volt a szőlőnek és a bornak.
Bár vitaminokról és ásványi anyagokról ak-
kor még nemigen esett szó, de hatalmas
spirituális értéket tulajdonítottak neki. Már
a Bibliában is olvasható, hogy az első sző-
lőművelő Noé volt. Az ókori görögöknél Di-
onüszosz volt a bor, a szenvedély istene. A
rómaiak boristene Bacchus. Számos költőnk
megénekelte a szőlőből készült nedűt.

A szőlő fogyasztásáról érdemes pár dol-
got tudnunk:

Az ős kedvenc gyümölcse

A szőlő

- Vértisztító hatású.
  - Jó hatással van az epére, a vesére.
  - A szőlőcukor kitűnő fáradtságűző.
  - A megaszalt szőlőszemet mazsolának hívjuk, mely szintén értékes vitaminforrás.
  - Napi egy fűrt szőlő elfogyasztása már segít csökkenteni a gyulladós folyamatok kialakulását a szervezetünkben.
  - Rákmegelőző hatása ma már vitathatatlant.
  - Az összes B-vitamin megtalálható benne, amely az agy és az idegrendszer harmonikus működéséhez elengedhetetlen.
  - A benne található rostok elősegítik az emésztést.
- Ha szüret, akkor szőlő. Ha szőlő, akkor zamatos szépülés. Tudtad, hogy a szépségipar is előszeretettel használja ezt a fűrtös gyümölcsöt? A benne található vitaminok és ásványi anyagok a bőrünkre is igen jó hatással vannak. A belőle készült hidratáló

krémek elsősorban a vízhiányos, száraz bőr remek regenerálói. A szőlő magjából sajtolt olaj szintén értékes kozmetikum.

Tudtad-e?

- A szőlő és a bor a wellnesbe is betört? A vinoterápia lényege, hogy a szőlőt a lehető legtöbb módon hasznosítják. Franciaországban még borfürdőben is megmerítkeznek a gyógyulni, pihenni vágyók.
- Magad is készíthetsz szőlőpakolást? Pár szem szőlőt moss meg alaposan, majd törd pépessé egy villával. Helyezd fel az arcodra, tégy rá egy gézlapot. 15-20 perc múlva mosd le. Bőröd bársonyoson puhává válik!

Csináld magad!

Ceruzatartó

tesen kend fel a szalvétagasztót a doboz két oldalára, majd hagyd háromnegyedig megszáradni. A boltban kapható szalvéták általában 3 rétegűek. A két nem mintás réteget távolítsd el. Óvatosan helyezd a megfelelő helyre a szalvéta legfelső (mintás) rétegét, úgy, hogy a doboz éle illeszkedjen a szalvéta hajtásvonalához. Simítsd rá szépen. A szalvéta és a vasaló közé helyezz sütőpapírt, és közepes hőfokra állítva vasald át a tárgyat. Ha ezzel megvagy, akkor jöhet a doboz másik két oldala is ugyanezzel a módszerrel. A szalvéta felesleges részeit vágd le ollóval. Lakkozzd le, hagyd megszáradni, majd újra kend le lakkal a művedet, és elkészült a csodaszép szalvétás írószertartód. Most már

Sokmindenre szükség van az iskolában, de mennyivel olcsóbb és szórakoztatóbb, ha néhány eszközt magad készítesz el? Remek alkalom ez arra, hogy lelkielég-
és ráhangolódj a tanévkezdésre.

Fadobozból

Ehhez a fadobozból készült ceruzatartóhoz egy kis ügyességre, esetleg segísre lesz szükséged, de a végeredmény nagyon mutatós. Készítsd elő a szükséges eszközöket: fadoboz, szalvéta, festék, ecset, szalvétagasztó, lakk, olló, sütőpapír. Fesd le a doboz azon részeit, ahová nem kerül szalvéta, majd hagyd megszáradni. Szépen, egyenle-

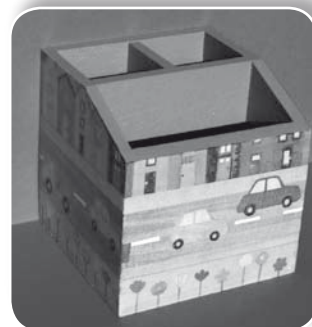
nincs más dolgod vele, csak használatba venni, vagy elajándékozni.

WC-papír gurigából

Ezt a ceruzatartót még egyszerűbb elkészíteni, nem kell más hozzá, mint egy kis maradék textil, ragasztó és néhány WC-papír guriga. 7 db guriga kell hozzá, de természetesen több gurigából is el lehet készíteni. Először a gurikákat ragaszd össze tetszőleges alakzatban, aztán az anyagot ragaszd rá körbe. Végül egy díszcíkot is ráragasztasz, és az aljára erősíts egy kartonlapot, hogy alul ne essenek ki a ceruzák.

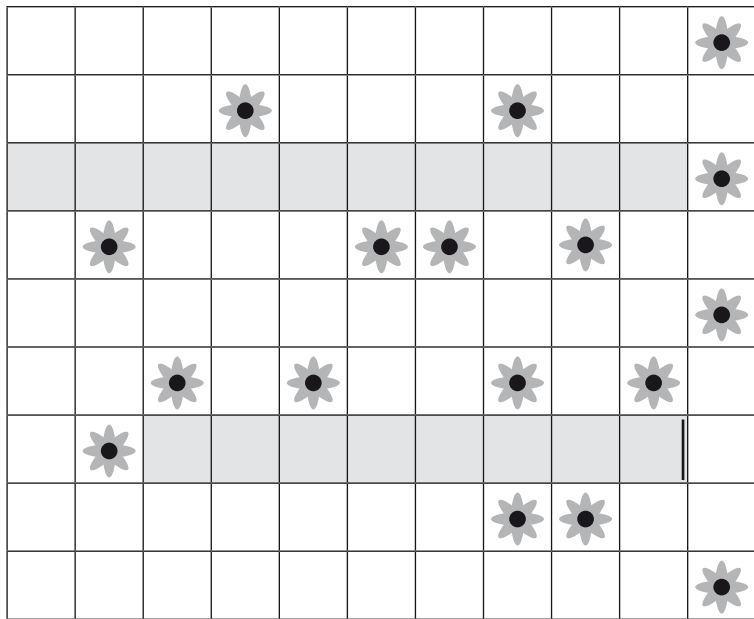
Konzervdobozból

A legegyszerűbb tárolási ötlet talán az, ha különféle hengeres tartókba szortírozod az írószerszámok legjavát. Gyűjts össze néhány konzervdobozt, aztán kapd elő a festékeket, és áldozd rá egy kis időt. Öntapadós kollázspapírral, matricákkal kedvedre díszítheted a dobozokat. Így igazán egyedi tárolóid lesznek.

TARKA OLDAL

Berakós rejtvény

Mórickát felszólítja a tanár:
 – Mesélj nekünk Hunyadi László lefejezéséről.
Néma csend.
 – Nem tanultál fiam?
 – De, tanár úr, csak úgy felháborít az eset, hogy...
A folytatást a rejtvényben talárod, ha berakod a szavakat, betűhalmazokat az ábrába.

- Kétbetűsek:** OB, RÓ, RY, TI, UN, UI.
Hárombetűsek: EEL, EIL, IKE, IPA, KÉN, KOR, LÉL, OKÉ, OKO, TUS, USÁ, YES.
Négybetűs: NYALT.
Ötbetűsek: ÁBALÉ, KOKRA, RÉMES, ROVÁS.
Hétbetűsek: ARZENÁL, TÍZEZER.
Kilencbetűs: PONTATLAN.
Tízbetűsek: AUSZTRÁLIA, NYERESÉG, PIRENEUSOK.

Egy kis festészet

1

G	M
A	Ó a

2

BÚZASZEM
Á T
É

3

N
SZ CSS
E

4

T	OOOO
Ó	

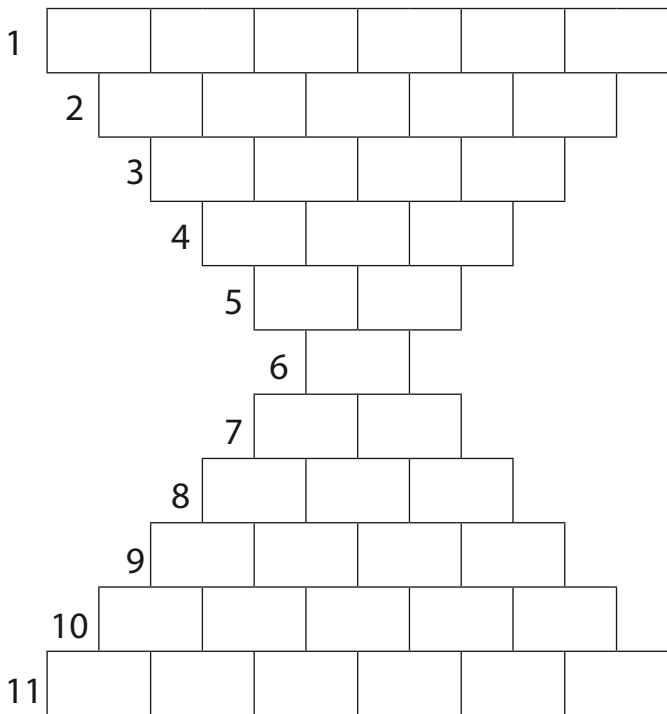
Skandináv rejtvény (26.)

Rejtvényünkben a huszadik század legtöbbet idézett magyar humoristájának, íróinak, műfordítójának a nevét és két művének a címét talárod.

TALÁLKA	104	GÖRÖG BETŰ	SOKSZOR ELŐFORDUL	SZALAG SZERBŰL	ITT A VÍZI	
KELET	ALARM	ERDELYI SZÉL	MAGYAR-ORSZÁG	FEHÉR KLÁRA	ÍR HADSEREG	
PIPERECIKK			VÁGY			GY
HŐSKÖLTÉMÉNY			VÁGY ANGOLUL			
		MÁLTA	AZ OKOZAT SZÜLŐJE	HIDEG NÉMETŰL		
URÁN (ÉK. H.)	EDMOND RÖVIDEN	KONTINENSÜNK (ÉK. H.)	ELÁLMOŚÍT	3,14		
KIS PATAK	HA ANGO-LUL (ÉK. H.)				HÁZAS	NÉVELŐ TEHERÁN FŐVÁROSA
	SZÍNVRONAL SPANYOL FELKIÁLTÁS	RÓNA EGYNEMŰI		RIMÁNKOD-NI KEZD	BELGRÁDI HETILAP	
		7				
GÖRÖG SZIGET		MAGOT HINT NYUGAT		ITÁLIA SKÁLAHANG	HANGTALAN VÉTŐ	REÁ KÁJN EGYNEMŰI
LÉTEZIK	1000	EGY	LÁM GRAMM	JUTTAT SUGÁR	NAGY PIAC KÁLIUM	
						NORD
						

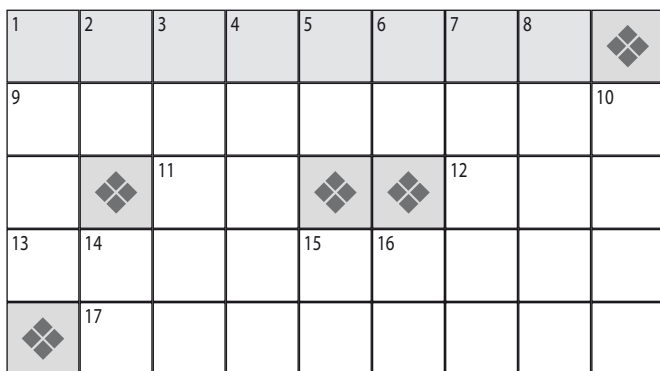
Játék a betűkkel

1. Bosszús, 2. A cián is ez, 3. Dobogóra került sportoló kapja, 4. Ijesztő lény, 5. Kis patak, 6. Észak, 7. Kötőszó, 8. Értelem, 9. Alkotóelem, 10. Hangulat, 11. Tiszavirág.

Írd be a meghatározásokra adott válaszokat úgy, hogy az előző sor betűit kell felhasználnod a középső sorig egy betűt elvéve, utána pedig egy betűt hozzáadni.

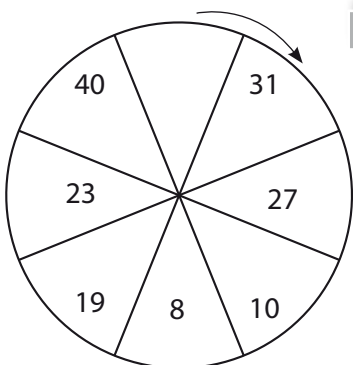
Minikeresztrejtvény

Vízszintes sorok: 1. Amman a fővárosa, 9. Finom gyümölcsös sütemény, 11. Szerb előljárószó, 12. Horvát sziget, 13. Ősztönző, 17. Sportfogadás.

Függőleges sorok: 1. Állítólag a Himalájában él, 2. Opus, 3. Összköltség, 4. A barna színárnyalata, 5. Keresztül, 6. Numero, 7. Írogat, 8. Létra betűi, 10. A hordó úrtartalmára mondják, 14. Hangtalanul ont, 15. Ilku Pál, 16. Repülni kezd.

Körszámtan

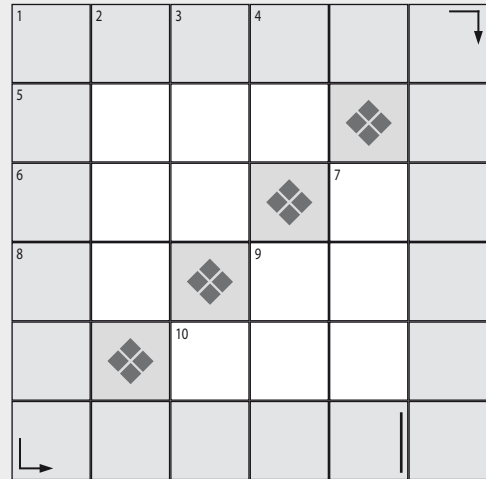
Milyen szám kerül az üres körcikkekbe?

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Minikeresztrejtvény

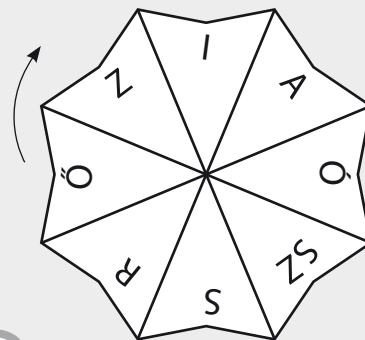

Meghatározások:

Vízszintes sorok: 1. Petőfi közismert költeményének első sora, 5. Teát iszik, 6. Hangtalanul tárol, 7. Hangtalan mozi, 8. Római hatos, 9. Lukás henger, 10. Illatos virágú fa.

Függőleges sorok: 1. A vers második sora, 2. Terézke, 3. Nagyobb edény, 4. Váza egynemű betűi, 7. Mars betűi keverve, 9. Orosz uralkodó, 10. Hány János.

Virágnév

A körcikkekben a betűk egy bizonyos logika szerint helyezkednek el. Ha erre rájössz, már össze is tudod olvasni a virág nevét.

A 25. szám megfejtései

Keresztrejtvény

– A Holdat innen is látni, Kínát pedig nem.

Egy kis festészet

- Lila ruhás nő,
- Lidón,
- Ménes,
- Naplemente

Szópótló

lak

Anagramma

Hétvége

Betűdominó

Szonett egy szoborra

Lóugrásban

- golya, daru, 2. szilva, dió,
3. tavorózsa

Játék a szavakkal

fekete

A 23–24. skandináv rejtvény megfejtése:

HÁLA AZ ÉGNEK, VÉGE AZ ÉVNEK, ÉLJEN A VAKÁCIÓ!

A király árnyéka

Írta: Hunyady József
Rajzolta: Fazekas Attila

A légtér urai

Nem sok olyan ország van Európában, de a nagyvilágban sem, amely légierejének századik évfordulóját ünnepelheti mostanában.

Szerbia szeptember másodikán nagyszabású repülési kiállítással és légibemutatóval ünnepelte meg a Batajnica Légibázison azt, hogy 1912. december 24-én (a kornak megfelelően: néhány repülővel, egy léggömbszázaddal és egy hidrogénfeljesztő egységgel) Niš székhellyel megalakult a Szerb Királyi Légierő.

A kiállításrészben a majd százezernyi néző közelről is megtapasztalhatta, hogy néznek ki a katonai repülőgépek, ezek a technika élvonalát képező csodás szerkezetek, melyek – mint azt még egyáltalán nem felejtettük el – emberek és javaik lepusztítására szolgálnak. Láthattuk az Aviano Légibázis egyik parancsnokának F-16-os gépét is, mely pilótájával együtt nyilván nem először repült be légterünkbe, csak 1999-ben nem fogadták ekkora szeretettel, mint most. Mindenféle jó nagy szállítógép és légi utántöltő „repülő benzinkút” (Boeing KC-135R Stratotanker) meg egy török színeket képviselő C-160Transall teherszállító és egy 50 tonna terhet szállító orosz Iljuszin IL-76-os is látható volt a kiállítási csarnokká (rakéták, gépfegyverek, lőszer, meg a Lasta vadiúj hazai iskolagép) átvedlett hangár előtti parkolón. Az igazán óriási orosz helikoptereket és a legnagyobb szállítógépeket azonban nyilván máshol kell keresni, hazánk ezekre biztosan nem vevő, tehát el se hozták őket.

Ami azonban nagyon látványos volt, főleg azok számára, akik nem jártak Farnboroughban vagy Le Bourget-n, az a repülési rész volt. A nézők nyakukat tekerve próbálták követni a MIG-29M (más néven: MIG-35) bravúros repülését, az igazi sztár azonban az Eurofighter Typhoon volt olasz pilótájával: a gép is, a pilóta is bőségesen kiérdemelte a közönség tapsát. A másik sztár – ha hiszitek, ha nem – egy szállítógép volt (Lockheed Martin-Alenia Aermacchi Spartan C-27J), vagyis egy repülő teherautó! De micsoda masina! Úgy

tűnt, nem is kell nekifutnia, máris a levegőben volt (na jó: üresen, nem telepakolva), s már csinálta is a dugóhúzókat meg a többi, általában vadászgépeknél szokásos bravúrt. S végül a leszállása: úgy nézett ki, odacsapódik a pályához, az utolsó métereken egyesítette ki a pilóta, s kétszáz méterrel később már állt a behemót kinézetű, majd hét tonna teherbírású gép. Őt a légibemutató legtitokzatosabb jelensége: a Kecskeméten székelő MH 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázisból „ideröppent”, majd néhány látványos, de a katonai repülés csúcsteljesítményeitől távol álló gyakorlat bemutatása után leszállás nélkül hazarepülő Saab JAS 39 Gripen EBS HU követte, de az, hogy a gépet ki vezette, nagyon nagy hadititok lehet, mert minden igyekezetünk ellenére sem a bázisában, sem a szolnoki Művelési Parancsnokságon nem sikerült megtudnunk.

A sajtó által jóelőre az egekbe magasztalt orosz Sztizsi (Fecskek) akrobatacsoport lefejezve érkezett Batajnícára (főnöküket bedutyízták), s közös mutatványuk is messze elmaradt attól, amit egy jó hírű katonai akrobatarepülő csoport mutatni szokott, végül azonban a vezérgép egy elég szép szólóbemutatót produkált, a közönség oroszimádó része pedig majd bepisilt az élvezettől.

Utána már repülhetett aki akart, csinálhatott akármit, a nézők többsége elindult haza. Igaz, 4-5 óra nyaktekergetés elég is volt, nemcsak egy napra, hanem egy évre is.

És még valami: hiányzott az a bizonyos égett kerozinszag, ami (légihaderős) katonakorom óta oly vonzóvá teszi számomra a repülőtereket, a repülést. Csak a Sztizsi bemutatkozása alatt és után éreztem meg azt a régi, ismerős szagot. Lehet, hogy ezek a nyugati repülők már biodízzel repülnek, nem is kerozinnal? Csak még mi meg az oroszok, kétszáz millióan?

**Kép és szöveg:
LENNERT Géza**

Eurofighter Typhoon „kobrázik” Batajnica egén

Hazai repülő-múzeum: MIG-21 és (a) három MIG-29-es

Ex-YU: Soko G-4 Super Galeb iskolagépek füsttrikolórja az égen

Oktokopter, a (távírányított) repülő kamera...

A kikindai Hajnal család (József és Szilvia, a nyolcadikos Andrej és a második Blanka) még százezer emberrel élvezte végig a légibemutatót

Újabb sztárpár a láthatáron?

Tudod-e, miről susmosol a zenevilág keményebbik része? Ha nem tudod, eláruljuk. Arról, hogy a Nickelback frontembere, a harminchét esztendő Chad Kroeger eljegyezte a nála tíz évvel fiatalabb vadóc énekesnőnek számító Avril Lavigne-t. A hírek szerint a pár hat hónapja találkozik, de kapcsolatukat eddig titkolták a nyilvánosság előtt. Most pedig, hogy fordulópont-hoz érkezett az életük, úgy döntöttek, hogy rajongóikkal is megosztják a nagy hírt.

Úgy hírlik, hogy kapcsolatuk februárban kezdődött, amikor közösen kezdtek dalokat írni Avril Lavigne készülő új albumára. Azóta állítólag olyan komolyra fordult a helyzet, hogy Chad a nyár folyamán tizenöt karátos gyémántgyűrűvel kérte meg a lány kezét. Érdekesség az egészben, hogy a huszonhét esztendő Avril korábban már volt férjzett, míg Chad most először fogja magát hivatalosan is elkötelezni. Ha egyáltalán sor kerül a frigyre, mert ami a rockvilágot illeti, látunk már mindent. Nem is tudjuk, kit kitől kell jobban féltetni, Avriilt Chadtól, vagy Chadet Avriiltól.

Avril Lavigne korábban a SUM41 frontemberének, Deryck Whibley-nek a felesége volt, akivel 2009-ben, három év házasságot követően váltak el egymástól. Az énekesnő nemrég még az amerikai tévésztárral, Brody Jennerrel járt – aki egyébként Kim Kardashian televíziós személyiség, modell és színésznő mostohatestvére –, de ez év elején szétváltak útjaik. Az is érdekes, hogy szakításukat épp Chad Kroeger jelentette be,

vagyis szólta el magát egy interjú során.

Amíg a rajongókat kissé meglepte a bejelentés, addig a pár barátai és zenésztársai nagyon pozitívan nyilatkoznak róluk, és támogatásukról biztosították őket. A Maroon 5-ből ismert Adam Levine sajátos módon kommentálta a bejelentést: „Csakhogy tisztázom a félreértéseket, nem én vagyok eljegyezve a Nickelbackes Chad Kroegerrel, hanem Avril Lavigne” – írta az egyik közösségi oldalon, nevük hangzásának összecsengéséből kifolyólag.

Avril feltörekvése

Avril Ramona Lavigne a kanadai Belleville-ben született francia apától és egy francia-ontariói anyától. Átlagos családban nevelkedett. Édesapja az április hónap francia nevével nevezte el. Két testvére van, bátyja, Mathew és húga, Michelle. Avril zenei tehetségére két éves korában figyeltek fel, amikor – anyja elmondása szerint – a kislány nélküle kezdett el énekelni a templomban.

Avril 1998-ban megnyert egy versenyt, amelynek díjaként a szintén kanadai Shania Twainnel énekelhetett együtt. Twain mellett lépett fel az ottawai koncerten is, amely az első lépcsőfok volt zenei karrierjében. Cliff Fabri, Avril első szakmai menedzsere fedezte fel őt, miközben countryzenét énekelt egy könyvkereskedésben, Ontarióban. Utána egy előadásban is fellépett, és egy helyi ismert énekes felkérte, hogy énekeljen vele egyik számában. Később már az albumon is közreműködött.

Avril 2000 novemberében szerződötték le, majd egy kiadó meghívta meghallgatásra is. Nem volt kifogásuk ellene, de ragaszkodtak hozzá, hogy mások dalait énekelje, az énekesnő azonban maga akart dalokat írni. Végül a Let Go című albumot egy produkciós csapat segítségével hozták létre, innentől kezdve pedig már beindult a gépezet és a díjzön is.

Avril negyedik albumának elkészítése nem ment könnyen, harcolnia kellett érte, mert a kiadója úgy vélte, nem eléggé eladható. Az album sokat váratott magára, három évet. A Goodbye Lullaby végül tavaly tavasszal debütált. Avril a lemez készítésén neves szakmabeliekkel dolgozott együtt, többek között Deryck Whibley-jel, korábbi férjével.

Chad és a Nickelback

Chad Robert Kroeger, Chad Robert Turton néven született. A kanadai dalszövegíró, a Nickelback kanadai rockzenekar énekes-gitárosa a kezdetektől, tehát 1995-től. Chad tizenhárom évesen tanult meg gitározni, és kezdetben főképp feldolgozásokat játszó zenekar tagja volt, Mike Kroeger és Ryan Peake későbbi Nickelback-tagokkal együtt. A banda feloszlását követően megalakult a Nickelback. Az együttes egyébként a kanadai ötcentes érméről, a „nickelről” kapta a nevét, amit Mike Kroeger, Chad féltestvére gyakran adott vissza a vendégeknek, amíg egy kávézóban dolgozott, a következő szavak kíséretében: „here’s your nickel back”.

Összeállította: L. M.

Táncolós bombadalokat választott

Timebomb a címe a vadonatúj Kylie Minogue-válogatás, azaz legjobb dalait tartalmazó ún. best of albumának. Ez a cím csupán azért zavarba ejtő, mert a Timebomb zeneszám nem is szerepel az ausztrál popüdvöske lemezén. Hozzáteszük, érthető módon, hiszen az album tartalmáról a rajongók szavazhattak még 2011 végén, és ekkor még nem jött ki ez a felvétel.

A Best of Kylie Minogue nélkül is hiányos, nincs rajta például a Where The Wild Roses Grow című Nick Cave-duett, sem az Especially For You című Jason Donovannal közösen énekelt dal, de még a Your Disco Needs You sem. Úgy látszik, valahol meg kellett húzni a határvonalat, ez pedig a huszonegyes szám lett, ugyanis ennyi dal került rá végül is az albumra. Ezek természetesen mind közönségkedvencek, széles körben népszerűek, olyan dalok, amelyek hetekig uralták a toplistákat világszerte.

Az album a legismertebb toplistákon egyaránt taroló Can't Get You Out of My Headdel indít, majd az ezredforduló környéki nagy visszatérést jelentő Spinning Around csendül fel, amit az énekesnő első saját slágere, az I Should Be So Lucky követ. Az elválaszthatatlan retrodiszkós Love At First Sight és az In Your Eyes itt is egymás után hallhatók, majd az album egyetlen duettje következik, a Robbie Williamszel rögzített rockos-torzító Kids. Az ezután következő Better The Devil You Know valamelyest kontrasztban áll az utána hallható All The Loversszel, mivel előbbi a kilencvenes éveket eleveníti fel, utóbbi pedig a két évtizeddel későbbi hangzást hozza.

Kylie pályafutása során nem idegenkedett a feldolgozóasztól sem, amelyre számos példát hoz a best of lemeze: ilyen a hetvenes évekbeli Give Me Just A Little More Time szám újragondolása, a Celebration a nyolcvanas évekből, a gyűjtemény második felében helyet kapó The Locomotion – amely Kylie első kislemezén volt hallható –, valamint az 1958-as eredetnél jóval lassúbbra vett Tears on My Pillow is. No de amíg ez utóbbi kettő sorra kerül, felcsendül az elektronikus hangzású Slow, a férfikórossal kevert Red Blooded Woman, a légiesen könnyű I Believe In You, az On A Night Like This, az ún. lázadó korszakból való, vonósokkal kísért Confide In Me és a 2010-es Get Outta My Way is. A 2007-ben még jövőbeli, de ma is trendi Wow és az In My Arms című dalokat az album vége felé hallhatjuk, mégis az 1989-es ír listavezető Never Too Late zárja, talán azért, hogy amennyiben valaki újrarájátszó üzemmódban hallgatja a teljes lemezt, annak jobban hangzik majd ezután az Can't Get You Out of My Head, mintha az In My Arms után következne.

Kylie Minogue tizenkét évesen kezdte karrierjét, amikor testvérel, Daniivel, aki szintén énekesnő, kisebb szerepeket kaptak három sorozatfilmben. Kylie tizenöt évesen énekelt egy tehetségkutató műsorban, ahol az említett tesója rendszeresen fellépett, utána pedig szerepet kapott egy újabb szappanoperában, az ausztrál Szomszédokban. Később mégis hanyagolta a szereplést, és egyre többet énekelt. Míg ő egyre népszerűbb lett, testvére a háttérbe húzódott. Kylinak egyébként még egy testvére van, egy bátyja, aki operatőr.

L. M.

SZTÁRVILÁG

A Maroon 5 új albuma

A Maroon 5 negyedik stúdióalbuma, az Overexposed június végén jelent meg, szinte pont a szünidőre időzítve. Az amerikai poprockegyüttes ezúttal tíz új számmal kedveskedett a rajongóknak. Adam Levine, a zenekar frontembere szerint ez az eddigi legváltozatosabb és legpoposabb anyaguk. Úgy véli, emiatt nincs miért szégyenkezniük, mivel a dalokban felfedezni a korai pop számos stíluselemét.

A Los Angeles-i zenekar 1995-ben kezdte működését Kara's Flowers néven. Az ekkor még ismeretlen együttes nem sok sikert könyvelhetett el, majd miután 2001-ben átestek egy névváltáson, és Maroon 5-vá alakultak, kiléptek az ismeretlenségből. Ez a név úgy látszik, hogy szerencsét hozott nekik. A lemezkiadás azonban még így sem ment simán. A Maroon 5 néven megjelentetett első albumuk, a 2002 júniusában kiadott Songs About Jane című lemeznek két teljes évbe telt, amíg eljutott a nagyközönséghez, de onnantól kezdve nem volt megállás.

Amikor a srácok elkezdték az együtt zenélést, még nem igazán volt világos, vajon melyik stílusba húzódnak inkább. A közönség visszajelzése és az elmúlt évek sikerei megalapozták az együttes pozícióját a zenei iparban, Adam Levine pedig a nők kedvence lett. Mostanra viszont úgy érzik, hogy karrierjük elérkezett arra a pontra, amikor szükséges némi újítás, ezt pedig az új album hozza meg. Az együttes tagjai szerint a lemez tele van kellemes hangulatú balladával. Az első dal, amely napvilágot látott a lemez anyagáról, a One More Night. Ezt a Maroon 5 tagjai egyszerűen és egyszerűen ellenállhatatlannak tartják. A Wiz Khalifával közösen felvett Payphone szerintük kifejező, míg a Doin' Dirt a felpörgetés állapotát idézi. A Beautiful Goodbye-t az eddigi legritmikusabb balladájukként emlegetik. A Maroon 5 a Moves like Jagger sikere óta tudja, nem árthat az, ha külső dalszerzővel is dolgoznak. Az Overexposed létrejöttét így nagyban köszönhetik neves producereknek is.

Az együttes eddigi létezése folyamán más énekesekkel is közreműködött, az It Won't Be Soon Before Longon Rihannával, az Out Of Goodbyes-ban Lady Antebellummal, míg a Moves like Jaggert pedig Christina Aguilera-val készítették. Ebbe a sorba áll be ezúttal Wiz Khalifa, akivel, mint említettük, a Payphone zeneszámot rögzítették.

L. M.

Hívogat az iskola...

Vidám tanévnyitó ünnepséget rendeztek augusztus 31-én az óbecsei Petőfi Sándor iskolában. A zsúfolásig megtelt teremben elsőként az iskola énekkara lépett föl, majd az iskola igazgatója, Szűcs Budai Engelbert köszöntötte a vendégeket, a szülőket, a nyolcadikosokat, akiknek az idén már pályát kell választaniuk. Külön köszöntötte a kis „picúrokat”, az elsősöket, akik ettől kezdve már iskolások lettek.

A pedagógus is szólt néhány kedves szót a kis elsősökhöz. Elmondta, hogy a játszás mellett ezentúl komoly munka vár rájuk. Megtanulnak írni, olvasni, számolni... Végül boldog tanévkezdést kívánt nekik.

A másfélórás tarka műsorban szavatok, táncok, jelenetek váltották egymást. A negyedikeskék Verébiskola című jelenete különösen tetszett a kis elsősöknek.

Majd a színpadra mentek a tanító néni: Csernyák Szilvia, Vastag Géber Judit, Bankó Ibolyka, Sánta Éva és Bulin Nataša, s egyenként szólították föl a leendő kis tanítványait. Végezetül Lengyel László, a Nemzeti Tanács felsőoktatási tanácsosa ajándékcsomaggal lepte meg az elsősöket. Hogy mi minden volt benne? Labda az biztos... Hisz elsőben a tanuláson kívül még sokat fognak az iskolában is játszani.

K. E.

A Verébiskola

A kis elsősök a tanító nénikkel

Felhívás – vajdasági magyar stand up comedy!

a Vajdasági TV és a Petőfi Sándor MMK szervezésében

Olyan 15 és 35 év közötti személyek jelentkezését várjuk, akik éreznek magukban elhivatottságot a közönség szórakoztatására. A jelentkezők közül az újvidéki Petőfi Sándor Magyar Művelődési Központban, nyilvános meghallgatás során választjuk ki azokat, akik a Vajdasági TV Jó estét Vajdaság című műsorában szerepelhetnek egy-egy önálló, humoros, aktuális témákat feldolgozó monológgal. A rövid bemutatkozást és a tervezett műsorszám vázlatos leírását tartalmazó jelentkezéseket szeptember 20-ig a következő e-mail címre várjuk: joestetvajdasag@rtv.rs

A Petőfi Sándor Magyar Művelődési Központ nevében:

Márton Bálint Teodóra elnök (Petőfi Sándor MMK)

Orovec Krisztina szerkesztő (Vajdasági TV)

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormánya

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

BETHLEN GÁBOR
Alap

Szekeres László
Alapítvány

65 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. megbízott igazgatója: **Bordás Győző** ■ A Magyar Szó napilap megbízott főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Lennert Géza** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár és segédszerkesztő: **Fehér Mária** ■ Lektor: **Buzogány Kardos Julianna** ■ Állandó külmunkatársak: Bence Erika, Bori Mária, Farkas Ilona, Fazekas Attila, Gyarmati Krisztina, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda, Sztójánovity Livia, Tomán Mária, † Barácius Zoltán ■ Telefon: +381/21/475-400-8 (csak telefon) ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon/fax: 021/557-304, e-mail: (csak lakterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomtatásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerk@jopajtas.info ■